

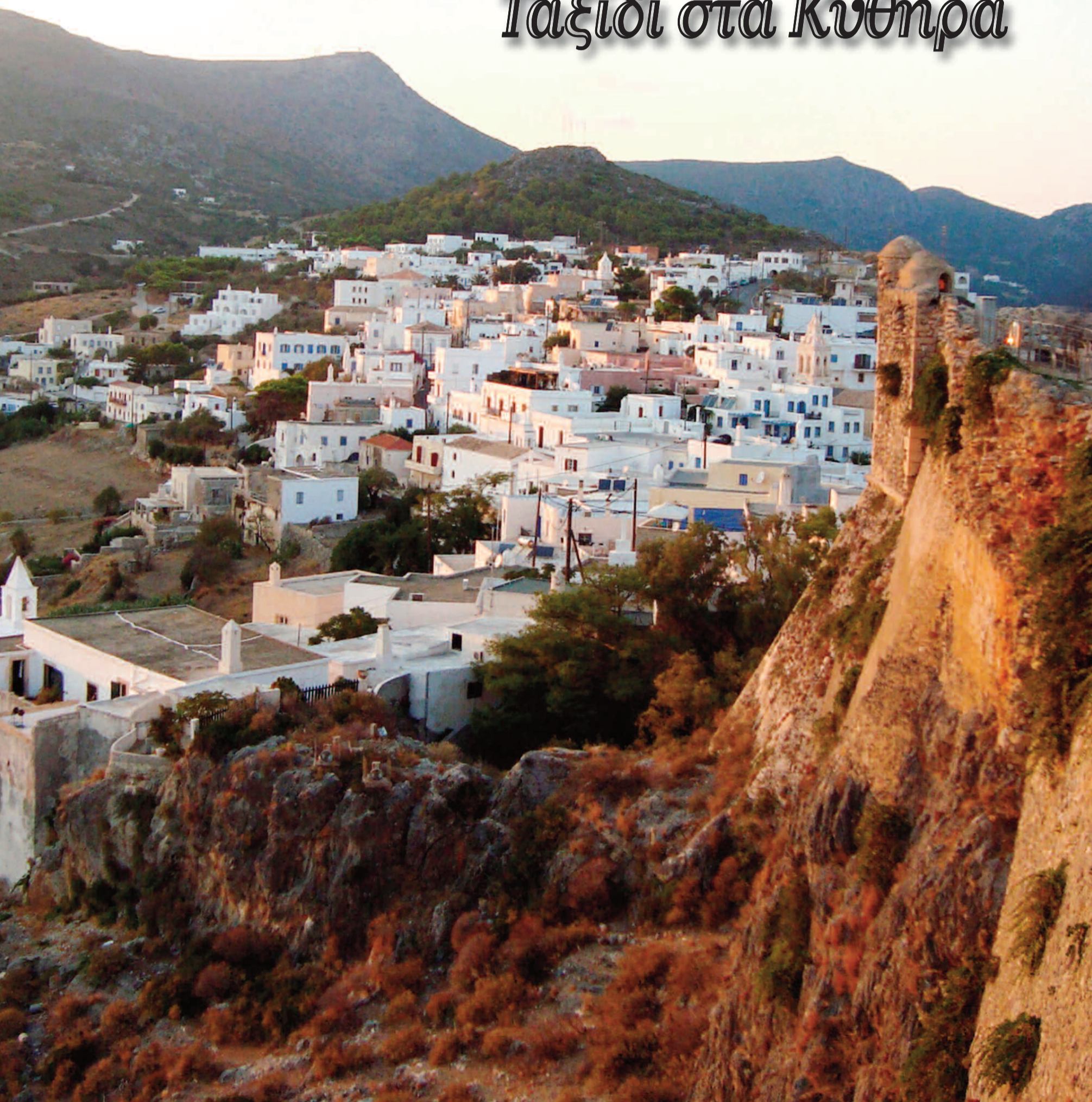
Χανιώτικα νέα
ΕΒΔΟΜΑΔΙΑΙΑ ΕΚΔΟΣΗ 1 Οκτωβρίου 2016

διαδρομές

ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΣ / ΤΕΧΝΕΣ / ΙΣΤΟΡΙΑ / ΒΙΒΛΙΑ / ΜΟΥΣΙΚΗ / ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝ

ΤΟ “ΣΗΜΕΡΑ” ΜΕΣΑ ΑΠΟ ΤΟΥΣ ΜΥΘΟΥΣ

Ταξίδι στα Κύθηρα

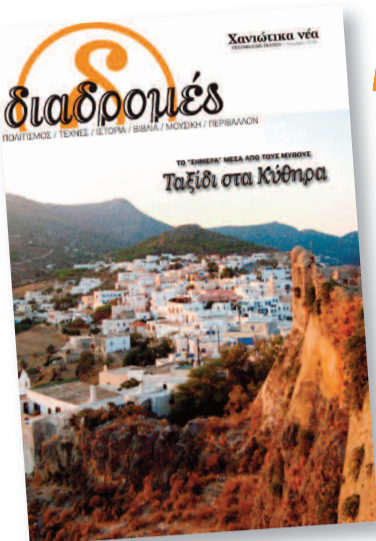

diadromes@haniotika-nea.gr

ΕΛΙΑ ΚΟΥΜΛΗ

editorial

Κύθηρα, το νησί όπου γεννήθηκε η Αφροδίτη δεν θα μπορούσε παρά να προκαλεί αισθήματα ερωτικά σε όσους το επισκέπτονται! Σε αυτό βέβαια συμβάλλουν οι υπέροχες παραλίες, τα γραφικά χωριουδάκια, οι καταρράκτες, τα αμέτρητα ξωκκλήσια, τα “ίχνη” που άφησαν στο πέρασμα των αιώνων οι διάφοροι κατακτητές. Στο σημερινό αφιέρωμα οι “διαδρομές” ταξιδεύουν στα Κύθηρα, ανακαλύπτουν πτυχές της ιστορίας του πανέμορφου νησιού, “ξεδιπλώνουν” τους μύθους και τις παραδόσεις του, απολαμβάνουν τα υπέροχα τοπία και τις σπάνιες ομορφιές του.

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

σελ. 3 - 4 ~ Πολιτισμός, σερφαρίσματα

σελ. 5 ~ Επισκέπτες... χορευτές

σελ. 6 ~ Πολιτισμός, σερφαρίσματα

σελ. 7 ~ δ,

σελ. 8 - 9 ~ Ταξίδι στα Κύθηρα

σελ. 10 ~ Πολιτισμός

σελ. 11 ~ Βιβλία, αφορμή

σελ. 12 ~ Παιδότοπος

σελ. 13 ~ Περί Βιβλίου και Βιβλιοθηκών...

σελ. 14 ~ Αναζητώντας το Αρχείο του Ιτζεδίν στην Ελλάδα του σήμερα...

σελ. 15 ~ Ιστορία της Ιατρικής: ένα απίθανο ταξίδι στον χρόνο

σελ. 16 ~ Υγεία & Βότανα

No.533

Φανταστικό μουσείο

Πέτρος Παύλος Ρούμπενς, (Peter Paul Rubens), “Venus Frigida”, 1614, Αμβέρσα, Βασιλικό Μουσείο Καλών Τεχνών.

Επιμέλεια: **ΜΙΧΑΗΛΗΣ ΧΑΤΖΗΔΑΚΗΣ**
Ιστορικός Τέχνης - Αρχαιολόγος
Humboldt Universität zu Berlin
lastjudgment1540@hotmail.com

“Sine Cerere et Baccho friget Venus”. Μια περίφημη φράση του αρχαίου Ρωμαίου σατυρικού συγγραφέα Τερέντιου, η οποία έμελλε να λάβει αποφθεγματικό χαρακτήρα, εικονογραφεί ο πίνακας του Φλαμανδού ζωγράφου Πέτερ Πάουλ Ρούμπενς. Η Αφροδίτη απεικονίζεται καθισμένη στο έδαφος με το μικρό ερωτιδέα να κουρνιάζει τουρτουρίζοντας στο πλευρό της σκεπασμένος με το αδιόρατο πέπλο της μητέρας του, το οποίο όμως αδυνατεί εμφανώς να του προσφέρει την πολυπόθητη ζεστασιά. «Χωρίς τη Δήμητρα και το Διόνυσο, τουρτουρίζει η Αφροδίτη» κατά τον Τερέντιο, δηλαδή επιχειρώντας μια αναγωγική ερμηνεία «δίχως ψωμί και κρασί δεν υπάρχει έρωτας», με τον έρωτα να προσωποποιείται στο σύμπλεγμα Αφροδίτης-Ερωτιδέος και το ψωμί και το κρασί να αποδίδονται αλληγορικά στον πίνακα μέσω της μορφής του σατύρου στο δεύτερο πλάνο, ο οποίος κραδαίνει με το δεξί του χέρι ένα κέρασμα αμαλθείας εμπιερέχον σταφύλια, φρούτα και σιτηρά, προτάσσοντας ταυτόχρονα επιδεικτικά τη γλώσσα του στη γυμνή συντροφιά.

Η ρήση του Τερέντιου θα υπάρξει ιδιαίτερα δημοφιλής κατά το 16ο αιώνα. Ο Ερασμος θα την συμπεριλάβει στην πραγματεία του περί αποφθεγμάτων (Adagia) ως ηθικοδιδασκτική υπόμνηση ενάντια στο θανάσιμο αμάρτημα της έπαρσης και της αλαζονείας, τονίζοντας το ασυμβίβαστο ενός βίου αγνού και ακόλαστου, με την παράλληλη άσκηση ενός βίου καταχρήσεων στο φαγητό και το ποτό (“Distento ventre distenduntur ea, quae ventri adhaerent”).

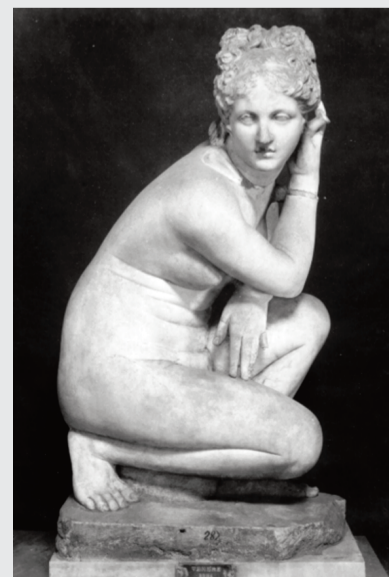
Ο Λαυρέντιος Χεχτένου (Laurentius Haechtenus) θα προχωρήσει με τη

σειρά του σε μια εικονογράφηση του εν λόγω αποφθέγματος στο βιβλίο του “Μικρόκοσμος” που εκδόθηκε στα 1584, απεικονίζοντας την τουρτουρίζουσα Αφροδίτη φέρουσα βαριά ενδυμασία ενώπιον μιας εστίας φωτιάς, με τη Δήμητρα και τον Βάκχο να σπεύδουν προς το μέρος της.

Σίγουρα η επίδοση ενός μαθήματος ηθικής δεν αποτελούσε το πρώτιστο μέλημα του Ρούμπενς. Αντίθετα στην περίπτωση του η ηθικοπλαστική προέκταση του θέματος μοιάζει εμποτισμένη με μια ισχυρή δόση ειρωνείας, με τον φτερωτό έρωτα άπραγο, καθισμένο πάνω στη φαρέτρα του να μην επιδίδεται κατά τη συνήθη πρακτική του στην αναζωπύρωση των ερωτικών παθών και το σάτυρο χωρίς ίχνος αιδούς να προτάσσει σκωπτικά στο γυμνό ζευγάρι τα ιμάτιά του.

Και στο έργο του αυτό ο Ρούμπενς θα αντλήσει από την άριστη γνώση του της αρχαίας αγαλματοποιίας, χρησιμοποιώντας ως πρότυπο για τη γονατιστή Αφροδίτη τον τύπο της “Λουόμενης Αφροδίτης” του αρχαίου γλύπτη Δοϊδάλση. Το αρχέτυπο της αρχαίας αυτής σύνθεσης -επρόκειτο για αρχαίο σύμπλεγμα

με την Αφροδίτη να παίρνει το λουτρό της και τον έρωτα να της κρατά έναν καθρέφτη -χρονολογείται στην ελληνιστική περίοδο (μέσα 3ου αι. π.Χ.) και μνημονεύεται από τον Πλίνιο. Ο Ρούμπενς θα μπορούσε να είχε λάβει έμπνευση από την εκδοχή του μουσείου της Νεαπόλεως στην Ιταλία, που άλλοτε άνηκε στη συλλογή αρχαιοτήτων της οικογενείας των Φαρνέζε και την οποία ο Φλαμανδός καλλιτέχνης πιθανότατα γνώριζε από αυτοψία (εικ. κάτω).

1/10

Ανανίας,

Ρωμανός

2/10

Κυπριανός,

Ιουστίνη

3/10

Διονύσιος

4/10

Ιερόθεος,

Καλλισθένης,

5/10

Χαριτίνη

ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΕΙΣΤΕ
μαζί μας στο

diadromes@haniotika-nea.gr

ΣΤΟ ΣΤΟΥΝΤΙΟ "ΟΞΩ ΝΟΥ"

Φεστιβάλ ταινιών μικρού μήκους

Το 6ο φεστιβάλ ταινιών μικρού μήκους "Micro μ Festival" θα πραγματοποιηθεί σήμερα Σάββατο σε 12 πόλεις, μεταξύ των οποίων τα Χανιά, όπου οι προβολές θα γίνουν στο Στούντιο "Οξω Νου".

Όπως αναφέρεται σε σχετική ανακοίνωση, «οι άνθρωποι του Micro μ έχουν βαλθεί να δημιουργήσουν ένα φεστιβάλ που θυμίζει αυθόρμητο κίνημα. Κάθε χρόνο το κοινό του πρωτότυπου φεστιβάλ ταινιών μικρού μήκους πολλαπλασιάζεται και το δίκτυο των πόλεων που συμμετέχουν γεωμετρικά μεγαλώνει.

Φέτος, το 6ο Micro μ Festival, το οποίο για πρώτη φορά πραγματοποιείται υπό την αιγίδα του Υπουργείου Πολιτισμού, τιμώντας την τάση αυτή, γίνεται διηπειρωτικό εντάσσοντας στο δυναμικό του μεταξύ άλλων και την κοσμοπολίτικη Νέα Υόρκη.

Σε αντίθεση πάντως με το μέγεθος του φεστιβάλ η διαδικασία του παραμένει σταθερή: Το Σάββατο 1η Οκτωβρίου 2016 οι δεκαπέντε ταινίες μικρού μήκους που έχουν προεπιλεγεί θα διαγωνιστούν ταυτόχρονα σε Ελλάδα και εξωτερικό προσκαλώντας το απανταχού κοινό του φεστιβάλ να ψηφίσει για την αγαπημένη του. Η νικήτρια ταινία θα ανακοινωθεί την ίδια ημέρα με τις γνωστές ζωντανές συνδέσεις και ο δημιουργός της, εκτός της διεθνούς αγάπης του κοινού, θα παραλάβει ως βραβείο υπηρεσίες ύψους 1.500 ευρώ για την επόμενη ταινία του, μια ευγενική προσφορά της RGB post production».

Οι δεκαπέντε ταινίες που συμμετέχουν φέτος στο φεστιβάλ είναι οι εξής:

1. "A Moment Without Fear" του Ευάγγελου Βροχίδη.
2. "Firaq" της Κάλλι Ζήφου.
3. "Inner Land" της Βίβιαν Παπαγεωργίου.
4. "Manuel Du Mort" της Αναστασίας Παλσιδίου.
5. "Phantom Limb" του Μιχάλη Φελάνη.
6. "Simon Says" του Νίκου Τσεμπερόπουλου.
7. "Yelena" του Δημήτρη Αμπατζή.
8. "Αλ" του Αλέξη Κουάντα.

9. "Γενέθλια" του Δημήτρη Κατσιμίρη.
10. "Μια Ξύλινη Φλογέρα" του Παναγιώτη Κράββαρη.
11. "Μολών λαβέ" του Μιχάλη Μαυρομούστακου.
12. "Ο Κλειδαράς" του Μιλτιάδη Χρηστίδη.
13. "Οκτώ Δεύτερα" του Μανώλη Λεβεντέλη.
14. "Όμορφα Χρόνια" του Κυριάκου Αναστασίου.
15. "Ρίζωμα" του Γιάννη Ζαφείρη.

6ο Micro μ Festival

Ώρα έναρξης: 7μ.μ. (ώρα Ελλάδος) οι πόρτες στους χώρους θα ανοίξουν στις 6:30μ.μ.

Τιμές Εισιτηρίων: 7 ευρώ στο ταμείο / 6 ευρώ προώληση.

Προώληση - πληροφορίες: www.micromfestival.gr

Οι 12 πόλεις που θα φιλοξενήσουν

φέτος το φεστιβάλ είναι: Αθήνα, Θεσσαλονίκη, Ρόδος, Χανιά, Πτολεμαΐδα, Κέρκυρα, Βέροια, Ηράκλειο, Ξάνθη, Πάτρα, Παρίσι, Νέα Υόρκη.

Στο πλαίσιο του 6ου Micro μ Festival σήμερα Σάββατο μετά το διαγωνιστικό μέρος θα πραγματοποιηθεί ειδικό αφιέρωμα με θέμα "Νέοι & Εργασία, Γυναίκες & Εργασία". Το αφιέρωμα περιλαμβάνει την προβολή έξι θεματικών ταινιών μικρού μήκους, Ελλήνων και ξένων δημιουργών. Το αφιέρωμα ενισχύεται στο πλαίσιο του Επιχειρησιακού Προγράμματος "Ανάπτυξη Ανθρώπινου Δυναμικού, Εκπαίδευση & Διά Βίου Μάθηση" και συγχρηματοδοτείται από την Ευρωπαϊκή Ένωση (Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο) και από εθνικούς πόρους.

Η είσοδος του κοινού κατά τη διάρκεια του αφιερώματος είναι ελεύθερη.

Προβλεπόμενη ώρα έναρξης του αφιερώματος: 10:30μ.μ..

ΕΚΘΕΣΗ ΦΩΤΟΓΡΑΦΙΑΣ

"Τάσος Πρωτοψάλτης - 72 χρόνια φωτογράφος"

Εκθεση φωτογραφίας "Τάσος Πρωτοψάλτης - 72 χρόνια φωτογράφος" εγκαινιάζεται τη Δευτέρα 3 Οκτωβρίου στις 8μ.μ. στην Πύλη Sabbionara.

Την έκθεση συνδιοργανώνουν η Λέσχη Φωτογραφίας και Κινηματογράφου Χανίων με τον Δήμο Χανίων - Κ.Ε.Π.Π.Ε.Δ.Η.Χ. - Κ.Α.Μ. και θα διαρκέσει μέχρι τις 9 Οκτωβρίου με ώρες λειτουργίας: 6.30μ.μ. - 10μ.μ. Είσοδος ελεύθερη.

Ο Τάσος Πρωτοψάλτης γεννήθηκε στα Χανιά το 1930. Με τη φωτογραφία άρχισε να ασχολείται το 1944.

Εχει λάβει μέρος σε πολλές εκθέσεις, ατομικές και ομαδικές. Τη δεκαετία του '70 πήρε μέρος με γιγαντοφωτογραφίες σε έκθεση στον Φιλολογικό Σύλλογο "ο Χρυσόστομος".

Το 1980 σε έκθεση φωτογραφίας για τον εορτασμό της Ναυτικής εβδομάδας έλαβε το 1ο βραβείο. Το 2005 απέσπασε το 3ο βραβείο στον Πανελλήνιο διαγωνισμό φωτογραφίας "PhotoΓραφές" με θέμα τη γυναίκα, που διοργάνωσε η ΛΕ.Φ.ΚΙ.

Τέλος τιμήθηκε με το 1ο βραβείο ασπρόμαυρης φωτογραφίας

σε διαγωνισμό φωτογραφίας που διοργάνωσε η ΛΕ.Φ.ΚΙ. στα Χανιά το 2007.

ΣΤΟ ΠΝΕΥΜΑΤΙΚΟ ΚΕΝΤΡΟ

Προβολή ερασιτεχνικής ταινίας

Η ερασιτεχνική ταινία - κωμωδία "The Friendzone Plan" θα προβληθεί σήμερα Σάββατο και αύριο Κυριακή στο Πνευματικό Κέντρο Χανίων με ώρες προβολών: 8μ.μ. και 10μ.μ. και ελεύθερη είσοδο.

Αντί εισιτηρίου, στην είσοδο θα υπάρχει κουτί οικονομικής ενίσχυσης για τον Σύλλογο Ορίζοντα.

Με τη συνδιοργάνωση της Περιφερειακής Ενότητας Χανίων. Σκηνοθεσία: Κώστας Σπανουδάκης, Σενάριο: Φραγκίσκος Μαραγκουδάκης, Οργάνωση παραγωγής: Τάσος Φουράκης Ηχοληψία: Νίκος Βασιλαντωνάκης, Βοηθοί Σκηνοθέτη: Βαρβάρα Αλυγιζάκη, Ηλίας Νικολαράκης, Μουσική Τίτλων: Σπύρος Βαϊγκούσης, Δημήτρης Κόψης.

Πρωταγωνιστούν: Χάρης Σαββαντίδης, Τόνια Τσιμπράκη, Γιώργος Μπραουδάκης, Δημήτρης Χαιρετάκης, Νίκος Αστρουλάκης, Οδυσσέας Ράος, Ρήγας Καραμπάσης.

ΣΗΜΕΡΑ ΣΑΒΒΑΤΟ

Αγιασμός στο Εργαστήρι Αγιογραφίας

Αγιασμός στο Εργαστήρι Αγιογραφίας στο Πολιτιστικό Κέντρο Νέας Κυδωνίας στον Μακρύ Τοίχο και έναρξη μαθημάτων της νέας σπουδαστικής περιόδου, θα γίνει σήμερα Σάββατο στις 7μ.μ.

ΣΤΟ ΚΟΛΥΜΠΑΡΙ

Μουσική βραδιά

Μουσική Βραδιά με το μουσικό σχήμα "Εντέχνως Λαϊκοί" θα πραγματοποιηθεί τη Δευτέρα 3 Οκτωβρίου και ώρα 8μ.μ. στην αυλή του ξενώνα "Δίκτυνα" στο Κολυμπάρι για τη στήριξη του Κοινωνικού Παντοπωλείου του Δήμου Πλατανιά.

Θα συγκεντρωθούν τρόφιμα μακράς διάρκειας. Είσοδος ελεύθερη.

ΣΤΟ ΚΑΦΕ "ΚΗΠΟΣ"

Παρουσίαση βιβλίου της Σοφίας Δημοπούλου

Η παρουσίαση του βιβλίου της Σοφίας Δημοπούλου "Η Ζωή Απέναντι" (εκδόσεις Μεταίχμιο), θα γίνει την Τρίτη 4 Οκτωβρίου στον πολυχώρο αναψυχής και πολιτισμού Κήπος Café (Δημοτικός Κήπος Χανίων), και ώρα 8μ.μ. Για το βιβλίο θα μιλήσει η Βαρβάρα Περράκη, φιλόλογος - αντιδήμαρχος Πολιτισμού Δήμου Χανίων.

ΑΠΕ-ΜΠΕ » Το Εθνικό Μουσείο Σύγχρονης Τέχνης ανοίγει σταδιακά για το κοινό.

ΑΠΟ ΤΑ ΤΕΛΗ ΟΚΤΩΒΡΙΟΥ

Περιοδικές εκθέσεις στο Εθνικό Μουσείο Σύγχρονης Τέχνης

αζί με τα "Προλεγόμενα" - τις πρόβες για τη λειτουργία του κτηρίου που έχουν ξεκινήσει με δραστηριότητες από τον περασμένο Μάιο και συνεχίζονται, ήρθε η ώρα για την πρώτη, ανοιχτή στο κοινό, περιοδική έκθεση με την οποία εγκαινιάζεται ο εκθεσιακός χώρος στο ισόγειο του νέου κτηρίου στις 31 Οκτωβρίου.

Πρόκειται για μία συμπαραγωγή του ΕΜΣΤ με το φλαμανδικό Μουσείο Σύγχρονης Τέχνης της Αμβέρσας κι έχει τίτλο "Κρίσιμοι Διάλογοι: Αθήνα - Αμβέρσα". Παρουσιάζει 70 έργα Ελλήνων και Βέλγων καλλιτεχνών, διαρθρωμένα σε 22 θεματικές ενότητες. Εξίσου και η συνεργασία του ΕΜΣΤ με την documenta το 2017, όπως και η διαδικτυακή έκθεση Empty Pr(oe)mises - ένα πρότζεκτ για την παρουσίαση του ΕΜΣΤ στα ψηφιακά μέσα (από τις 7 Οκτωβρίου) σκιαγραφούν τον προσανατολισμό του ΕΜΣΤ έως τα εγκαίνια του.

«Σήμερα είναι μια ωραία ημέρα, γιατί το κτήριο ανοίγει ευρύτερα, γίνονται συνέργειες, το υπουργείο Πολιτισμού είναι κοντά στο ΕΜΣΤ, στον κόσμο των εικαστικών» χαιρέτισε ο υπουργός Πολιτισμού Αρ. Μπαλτάς, στην προγραμματισμένη συνέντευξη Τύπου του ΕΜΣΤ. Το ερώτημα όμως όλων παραμένει: Πότε θα γίνουν τα εγκαίνια του μουσείου; «Αν εννοείτε με φωταψίες του κτηρίου και κόψιμο κορδέλας, στη χειρότερη περίπτωση σ' ένα χρόνο. Θα μπορούσαμε να παραμένουμε κλειστά έως ότου λυθούν όλες οι γραφειοκρατίες, γίνουν όλες οι προσλήψεις του προσωπικού με ΑΣΕΠ, κ.ο.κ. Επειδή στην τέχνη το πιο σημαντικό είναι το ταξίδι, η προετοιμασία, επιλέξαμε μια ενδιαμέση

λύση προκειμένου να ξεκινήσει όλο το εγχείρημα» απάντησε η διευθύντρια του ΕΜΣΤ Κατερίνα Κοσκινά, δίνοντας τον απολογισμό πεπραγμένων του 2015-2016 και ανακοινώνοντας τον προγραμματισμό του 2016-2017.

Σ' αυτή τη μεταβατική περίοδο του ΕΜΣΤ, κάποιες εκκρεμότητες έχουν λυθεί, όπως η ολοκληρωτική παραλαβή του κτηρίου στο κοινό και η έγκριση, μετά από αναβολές και καθυστερήσεις, της μουσειολογικής - μουσειογραφικής μελέτης από το Συμβούλιο Μνημείων.

Ο εσωτερικός κανονισμός λειτουργίας του μουσείου εγκρίθηκε από το υπουργείο Πολιτισμού και βρίσκεται στο γενικό λογιστήριο του κράτους. Τα οικονομικά του μουσείου ενισχύθηκαν με έκτακτη επιχορήγηση ύψους 4,5 εκ. ευρώ από το Πρόγραμμα Δημοσίων Επενδύσεων (ΠΔΕ). Με την πρώτη δόση που εκταμιεύτηκε, εξοφλήθηκαν παλαιότερες εκκρεμότητες, και ακολουθεί η εκταμίευση του υπόλοιπου ποσού εντός του 2017 και εκδόθηκε η απαλλακτική για το ΕΜΣΤ απόφαση του Πρωτοδικείου Αθηνών στην αγωγή της Εταιρείας ΒΙΟΤΕΡ ΑΕ».

Αυτά είναι τα ευχάριστα νέα, όπως είπε η κα Κοσκινά. Γιατί το βασικό πρόβλημα της στελέχωσης του μουσείου παραμένει και αποτελεί προαπαιτούμενο της

δωρεάς του Ι. Νιάρχου για τις εκθεσιακές υποδομές των μόνιμων συλλογών του ΕΜΣΤ. Από τους 96 εργαζόμενους που χρειάζεται το μουσείο έχουν προσληφθεί 50 άτομα με απόσπαση από άλλους οργανισμούς -όχι μέσω ΑΣΕΠ- και χωρίς να καλύπτονται οι απαιτούμενες ειδικότητες.

Παρών στη συνέντευξη Τύπου ήταν ο διευθυντής του Μουσείου Τέχνης της Αμβέρσας, ο οποίος χαιρέτησε τη συνεργασία των δύο φορέων: «Το ΕΜΣΤ προσπαθεί να βρει την εγγύτητα της τέχνης, τους συσχετισμούς και τις διαφορές των καλλιτεχνών. Μπορεί ο καλλιτεχνικός και κοινωνικός διάλογος ανάμεσα σε δύο χώρες να μην είναι θεαματικός, είναι όμως ουσιαστικός» σχολίασε ο Μπαρ Ντε Μπάερ. Για τον διευθυντή της documenta 14 Ανταμ Σίμτζικ, η συνεργασία της documenta του Κάσελ με το ΕΜΣΤ, που ξεκίνησε το 2014 με την πρώην διευθύντρια του μουσείου Άννα Καφέτση και συνεχίζεται με την Κατερίνα Κοσκινά, είναι όπως είπε «μια μοναδική ευκαιρία συμμετοχής σε μια διαδικασία να μετατραπεί το Μουσείο σε χώρο συζήτησης όσο και σε ώρο μιας σημαντικής συλλογής σύγχρονης ελληνικής και διεθνούς τέχνης. Το Μουσείο είναι όχημα που προβάλλει τις πραγματικές ανάγκες της κοινωνίας».

ΜΕΤΑ ΑΠΟ 14 ΧΡΟΝΙΑ

Κλεμμένοι πίνακες του Βανγκ Γκογκ βρέθηκαν στην Ιταλία

Δύο διάσημοι πίνακες του Βίνσεντ Βαν Γκογκ, η οποία είχαν κλαπεί από το ομώνυμο μουσείο στο Αμστερνταμ, το 2002, βρίσκονται σώοι και αβλαβείς στα χέρια της ιταλικής Αστυνομίας.

Όπως ανακοίνωσε το Μουσείο, τα έργα του Ολλανδού καλλιτέχνη εντοπίστηκαν κατά τη διάρκεια «μαζικής και συνεχούς έρευνας», της ιταλικής Εισαγγελίας και αξιωματικών κατά του οργανωμένου εγκλήματος.

Οι πίνακες βρέθηκαν χωρίς το κάδρο τους, αλλά σε κάθε περι-

πτωση σε σχετικά καλή κατάσταση. Αμφότεροι οι πίνακες τοποθετούνται χρονικά στα πρώτα χρόνια της καριέρας του Βαν Γκογκ και η αξία τους είναι ανεκτίμητη.

Η κλοπή τους είχε προκαλέσει ποικίλες αντιδράσεις για τα μέτρα ασφαλείας του Μουσείου. Οι δράστες είχαν εισβάλλει στον χώρο του Μουσείου από την οροφή τα ξημερώματα της 7ης Δεκεμβρίου του 2002 και είχαν χρησιμοποιήσει βαριοπούλες για να σπάσουν παράθυρο του πρώτου ορόφου.

ΣΤΟ ΠΟΛΕΜΙΚΟ ΜΟΥΣΕΙΟ ΑΘΗΝΩΝ

Ημερίδα για τα 75 Χρόνια από τη Μάχη της Κρήτης

Στο Πολεμικό Μουσείο της Αθήνας θα παρουσιαστεί το Φωτογραφικό Αρχείο Κουτουλάκη στο πλαίσιο Ημερίδας με θέμα: "75 χρόνια από την Μάχη της Κρήτης: Μνήμη και δίκαιο για την κατοχή και την αντίσταση", που διοργανώνεται από το Κέντρο Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων του Πανεπιστημίου Κρήτης, την Περιφέρεια Κρήτης, τον Δήμο Μαλεβιζίου και την Πανελλήνια Ομοσπονδία Πολιτιστικών Κρητικών Σωματείων.

Η Ημερίδα θα πραγματοποιηθεί αύριο Κυριακή στις 10:30μ.μ., ενώ η έκθεση θα παραμείνει στο Πολεμικό Μουσείο μέχρι και την Τετάρτη 5 Οκτωβρίου, με ελεύθερη είσοδο για το κοινό. Στην ημερίδα τον περιφερειάρχη Κρήτης Σταύρο Αρναουτάκη θα εκπροσωπήσει με χαιρετισμό ο εντεταλμένος περιφερειακός σύμβουλος Πολιτισμού Κώστας Φασουλάκης.

ΣΤΟ ΔΙΚΤΥΟ FM

Εκπομπή για παιδιά

Μια εκπομπή για παιδιά, που επιμελείται και παρουσιάζει η Βαλεντίνα Παπαδημητράκη, εντάσσει στο φετινό του πρόγραμμα ο ραδιοφωνικός σταθμός των Χανίων Δίκτυο fm.

Πρόκειται για την εκπομπή "Ανέβα μήλο, κατέβα ρόδι" που θα προτείνει στους μικρούς ακροατές δραστηριότητες, βιβλία, παιχνίδια, θεατρικές παραστάσεις και ό,τι όμορφο συμβαίνει στην πόλη. Ένα ραδιοφωνικό περιοδικό για παιδιά με πολιτιστικά νέα, συνεντεύξεις με δημιουργούς που αφορούν στο παιδικό κοινό, ραδιοφωνικά παιχνίδια και αφήγηση παραμυθιού.

Το "Ανέβα μήλο, κατέβα ρόδι" θα μεταδίδεται ζωντανά από το Δίκτυο fm 91.5 κάθε Σάββατο 10 - 11 το πρωί.

Η πρώτη εκπομπή σήμερα Σάββατο στις 10 το πρωί.

ΣΤΟ ΒΕΝΙΖΕΛΕΙΟ ΩΔΕΙΟ

Θεατρική παράσταση

Αγαπημένες και αξέχαστες στιγμές του ελληνικού κινηματογράφου "ζωντανεύουν" στη μουσικοθεατρική παράσταση με τίτλο σαν "Παλιό Σινεμά" μαθητές του Θεατρικού Εργαστηρίου της Μαρίας Λεκάκη.

Οι παραστάσεις ξεκίνησαν χθες και συνεχίζονται σήμερα Σάββατο και αύριο Κυριακή στην αίθουσα θεάτρου του Βενιζελείου Ωδείου Χανίων με ώρα έναρξης 9:30μ.μ.

ΣΤΟ ΓΙΑΛΙ ΤΖΑΜΙΣΙ

Εκθεση ζωγραφικής

Εκθεση ζωγραφικής με έργα των: Άννας Πανηγυράκη, Νικολάου Παπουτσάκη και Βαγγέλη Τσινταράκη θα φιλοξενηθεί στο Γιαλί Τζαμισί από σήμερα Σάββατο έως την Τετάρτη 5 Οκτωβρίου. Μελέτη - οργάνωση έκθεσης: Αλέξανδρος Καφοκαβάδης. Η έκθεση θα λειτουργεί καθημερινά 10π.μ. - 4μ.μ. και 6μ.μ. - 12 τα μεσάνυχτα.

**Ο συλλογικός τόμος
"Κρήτη - Ελλάδα 1913 - 2013,
100 χρόνια Ένωση"**

που υλοποιήθηκε με πρωτοβουλία της εφημερίδας «Χανιώτικα νέα» & του Εθνικού Ιδρύματος Ερευνών & Μελετών "Ελευθέριος Κ. Βενιζέλος" διατίθεται στα γραφεία των "Χ.Ν." **Καραϊσκάκη 49**

τιμή 15 ευρώ

ΞΕΝΟΙ ΤΟΥΡΙΣΤΕΣ ΠΟΥ ΕΡΧΟΝΤΑΙ ΣΤΑ ΧΑΝΙΑ ΓΙΑ ΝΑ ΜΑΘΟΥΝ ΕΛΛΗΝΙΚΟΥΣ ΧΟΡΟΥΣ

ΓΙΩΡΓΟΣ ΚΩΝΣΤΑΣ

Ακολουθούν τα βήματα του κρητικού συρτού, τα πηδηματάκια στο πεντοζάλι, τα αέρινα των νησιώτικων και τα μερακλίδικα των ποντιακών χορών και είναι Ελβετοί, Γερμανοί, άνθρωποι διαφορετικών εθνοτήτων! Κοινό τους γνώρισμα η αγάπη τους για τους ελληνικούς χορούς που τους φέρνει σχεδόν κάθε χρόνο και στην Κρήτη!

αράντα επτά είναι οι Γερμανοί και Ελβετοί τουρίστες που αυτό το διάστημα βρίσκονται στην Κίσαμο σε ένα τουριστικό πακέτο που συνδυάζει την εκμάθηση ελληνικών χορών και τη γνωριμία με την ύπαιθρο της Κρήτης.

Όσο για το επίπεδό τους; Ο δάσκαλος χορού Γιάννης Κοροσίδης μας λέει πως «πολλοί εξ αυτών είναι καλύτεροι από τον μέσο Έλληνα χορευτή». Κάτι που είχαμε την ευκαιρία να διαπιστώσουμε ιδίως όμασι παρακολουθώντας το μάθημα του γκρουπ των προχωρημένων και των αρχαρίων.

Συνολικά οι τουρίστες κάνουν 3 ώρες μάθημα χορού το πρωί, 2 το απόγευμα και γλέντι και φαγητό το βράδυ, ενώ πραγματοποιούν εκδρομές στην ύπαιθρο.

«30 ΧΡΟΝΙΑ ΧΟΡΕΥΩ ΕΛΛΗΝΙΚΑ»

Ανάμεσα στους χορευτές και η κ. Σάρλοτ Στέινερ από την Ελβετία που εδώ και 30 χρόνια χορεύει ελληνικά. «Όταν άκουσα την ελληνική μουσική αισθάνθηκα ότι είναι δική μου! Την ένιωσα βαθιά μέσα στην ψυχή μου, για αυτό και θέλησα να ασχοληθώ. Τα κρητικά μου αρέσουν πάρα πολύ, τα λατρεύω αλλά και τα ποντιακά και τα μακεδονίτικα, λιγότερο τα ηπειρωτικά» σημειώνει.

Έχει χορέψει σε πολλά ελληνικά γλέντια τόσο εδώ όσο και στην πατρίδα της και οι Έλληνες πάντα δυσκολεύονται να πιστέψουν ότι δεν έχει καμία οικογενειακή σχέση με τη χώρα μας. «Η αλήθεια είναι ότι εντυπωσιάζονται. Δεν πιστεύουν ότι δεν είμαι Ελληνίδα, όλοι μου λένε ότι ο αντρας μου, ή μήπως η μητέρα μου έχουν σχέση με την Ελλάδα... όμως όχι. Απλά μου αρέσουν οι χοροί και η φύση και το περιβάλλον της Ελλάδας. Ειδικά στην Κρήτη μου αρέσει η αυθεντικότητα που συναντάς στα χωριά και όχι τόσο κοντά στις παραλίες όπου είναι ανεπτυγμένος ο τουρισμός» μας εξηγεί.

«Τα κρητικά μου αρέσουν πάρα πολύ, τα λατρεύω αλλά και τα ποντιακά και τα μακεδονίτικα, λιγότερο τα ηπειρωτικά» λέει η κ. Σάρλοτ από την Ελβετία.

ΕΠΙΣΚΕΠΤΕΣ... ΧΟΡΕΥΤΕΣ

Στα βήματα των κρητικών, των νησιώτικων και άλλων ελληνικών χορών οι Γερμανοί και Ελβετοί που έρχονται για διακοπές στα Χανιά και για να μάθουν τους τοπικούς χορούς.

«ΜΟΥ ΤΟ ΠΡΟΤΕΙΝΕ Ο ΓΙΑΤΡΟΣ»

Ενας άλλος χορευτής είναι ο κ. Χοστ από το Αμβούργο της Γερμανίας. Αρχισε να χορεύει όταν... του το πρότεινε ο γιατρός του! «Πολλά χρόνια πριν, στις αρχές της δεκαετίας του '90 ένιωθα κατάθλιψη, ένας γιατρός μου είπε να δοκιμάσω να μάθω χορούς και να χορεύω. Βρήκα κοντά στο σπίτι μου μια σχολή με ελληνικούς χορούς και ξεκίνησα. Εκτοτε η ζωή μου άλλαξε προς το καλύτερο» μας εξηγεί. Εκτός του να χορεύει ο κ. Χοστ παράλληλα τραγουδάει, ενώ μιλάει και ελληνικά.

«Αγαπημένος μου χορός είναι ο συρτός αλλά μου αρέσουν και τα νησιώτικα και άλλοι χοροί. Αν ξέρω γερμανικούς χορούς; Μόνο 2-3!» μας λέει.

«Οι άνθρωποι αυτοί συνδυάζουν διακοπές και χορό, άλλοι επειδή έχουν χόμπι το χορό, τους αρέσει να μάθουν χορούς από όλο τον

κόσμο και ειδικά από τα Βαλκάνια. Άλλοι πάλι είναι φιλέλληνες που αγαπούν την ελληνική κουλτούρα, μέρος της οποίας είναι και ο χορός. Μαθαίνουν όμως και τη γλώσσα, τραγούδια, τους αρέσει η ελληνική κουζίνα» δηλώνει ο κ. Κοροσίδης, ο χοροδιδάσκαλος που διδάσκει μαζί με τους συνεργάτες του τους ξένους επισκέπτες.

Οι άνθρωποι αυτοί «προσπαθούν να μπουν στον παλμό της Ελλάδας, να έλθουν πιο κοντά σε εμάς και τον πολιτισμό.

Δεν είναι ο τουρισμός του "βραχιολιού" και του "all inclusive" τονίζει ο ίδιος.

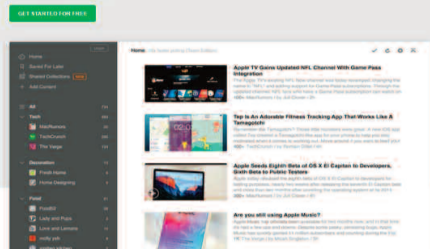
«Αγαπημένος μου χορός είναι ο συρτός αλλά μου αρέσουν και τα νησιώτικα» τονίζει ο κ. Χοστ.

σερφ@ρίσματα

Της ΜΑΡΙΑΣ ΜΥΣΤΑΚΙΔΟΥ
mariamystakidou@gmail.com

Welcome to feedly

The content you need to accelerate your research, marketing, and sales.

Ολα σε ένα

http://feedly.com/i/welcome

Το διαδίκτυο είναι γεμάτο πληροφορίες, τις οποίες με τον καιρό εσείς βάζετε σε τάξη και έχετε ορισμένα αγαπημένα sites που επισκέπτεστε ξανά και ξανά. Με τον καιρό κάποια ξεχνιούνται, κάποια νέα έρχονται να πάρουν την θέση των παλιών, κάποια ξαναβρίσκετε, και όλα αυτά σε μια σχετική "ακαταστασία", χωρίς οργάνωση και μέθοδο. Αν θέλετε να οργανώσετε με τον καλύτερο δυνατό τρόπο τα "αγαπημένα" σας, αν θέλετε να βλέπετε τα πάντα με ένα μόνο κλικ, συγκεντρωμένα σε μια μόνο σελίδα, τότε αυτός ο ιστότοπος είναι ιδανικός για σας.

Εδώ μπορείτε να προσθέσετε όλες τις αγαπημένες σας σελίδες, να τσεκάρτε όσα σας ενδιαφέρουν, να "σημειώνετε" κείμενα για να τα διαβάσετε αργότερα, να μοιράζετε κάτι που σας έκανε εντύπωση και πολλά πολλά ακόμα.

weelicious

Home | My Recipes | Search Recipes | About Us | Contact Us

Search for fast, fresh, and easy family recipes.

What do you want to cook today? Who is it for? [Submit]

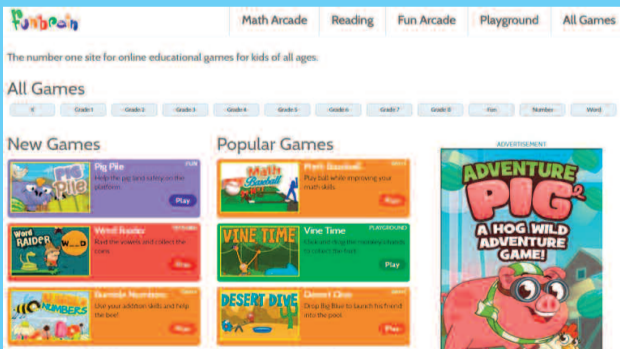
Welcome to Weelicious!

Visit us now!
Free Daily Recipes

Μικρο-νοστιμιές!

http://weelicious.com

Ιδανικό για τις μαμάδες, τις γιαγιάδες, αλλά και όσους ασχολούνται με το μαγείρεμα για τα απαιτητικά πιτσιρικά. Εδώ θα βρείτε ιδέες και συνταγές για νοστιμιές που απευθύνονται σε... ουρανόσκους από 6 μηνών(!) και πάνω. Θα βρείτε ιδέες για να φτιάξετε βρεφικές τροφές, τα "πρώτα" του φαγάκια, συνταγές και τρικ για να "κρύβετε" τα υγιεινά λαχανικά και φρούτα μέσα σε φαγητά και σνακ για τα μεγαλύτερα... ιδιότροπα νήπια, και θα σας λύσει τα χέρια για το κολατσιό του σχολείου για όσα παιδιά... μεγάλωσαν. Εννοείται πως οι περισσότερες από τις συνταγές που θα βρείτε είναι ιδανικές για ολόκληρη την οικογένεια, εννοείται πως είναι εύκολες και γρήγορες, ότι πρέπει δηλαδή για την Ελληνίδα μάνα που τρέχει διαρκώς. Δείτε το.

Για πιτσιρικά

www.funbrain.com

Πάλι κάτι για τα μικρά μας, που ως γνωστόν μαθαίνουν ευκολότερα και γρηγορότερα όταν το "μάθημα" είναι κρυμμένο μέσα σε "παιχνίδι". Εδώ λοιπόν θα βρείτε παιχνίδια -εκπαιδευτικά- ανάλογα με την εκπαιδευτική βαθμίδα του παιδιού σας, που μπορείτε να παίξετε μαζί (ή να τα αφήσετε να παίξουν μόνο τους) ενώ παράλληλα, με τρόπο "μαγικό" θα μαθαίνουν! Και χωρίς γκρίνιες, και χωρίς δράματα, και θα σας το ζητούν από μόνο τους. Δείτε το οπωσδήποτε

ΕΚΔΡΟΜΗ ΜΕ ΤΗΝ "ΠΟΛΥΔΡΑΣΗ"

Στην αρχαία Ελεύθερα

και στο θαυμαστό μουσείο της

Μια φορά κι έναν καιρό σ' ένα πανέμορφο νησί που το έλουζε από παντού η θάλασσα, προσφέροντας στους τυχερούς κατοίκους του όλα τ' αγαθά του κόσμου και θαλάσσιους δρόμους για εμπόριο, κατακτήσεις κι εξερεννήσεις, κατάφυτο νησί με ψηλά βουνά, δροσερά νερά και καρπερές πεδιάδες ζούσε μια πριγκιποπούλα που την έλεγαν Φρονίμη κι ήταν όνομα και πράγμα.

ΑΘΗΝΑ
ΚΑΝΙΤΣΑΚΗ

ια λυγρόκορμη κοπέλα, αγαπημένη κόρη του Ετέαρχου, βασιλιά της Αρχαϊκής, Κρητικής πόλης Αξού. Για κακή της τύχη όμως, ήταν θυγατέρα... "άμπρη", ορφανή από μάνα δηλαδή -μια χιονάτη που τότε- που έρχεται απ' τα βάθη του χρόνου ν' αντιμετωπίσει τη ζήλια της μητριάς της, η οποία μ' επιμονή και πείσμα κατάφερε να τη συκοφαντήσει στον πατέρα της «ως μη φρόνιμη», και να τον πείσει να τη σκοτώσει...

Τον ίδιο εκείνο καιρό έφθασε στο παλάτι από τη Σαντορίνη ο έμπορος Θεμισωνας κουβαλώντας τα καλά του, μαζί κι εκείνα τα θηραϊκά αγγεία, τους λεγόμενους "στάμνους" για τα οστά των νεκρών, που τα σκέπαζαν με χάλκινες, ρηχές τεφροδόχους. Αφού είπαν τα δικά τους, ο βασιλιάς του εμπιστεύτηκε το μυστικό του, του ζήτησε να τον βοηθήσει και τον όρκισε να εκτελέσει το βαρύ καθήκον, που ήταν να ρίξει στα βαθιά νερά ανάμεσα σε Κρήτη και Θήρα την όμορφη πριγκιποπούλα, η οποία πρόθυμα ακολουθήσε τον ξένο, νομίζοντας πως απλώς θα γνώριζε άλλα μέρη κι ανθρώπους...

Σ' όλο το δρόμο για το λιμάνι ο Θεμισωνας βασάνιζε το μυαλό του να βρει τρόπο να κρατήσει τον όρκο του, αλλά και να μην νιξεί την όμορφη Κρητικοπούλα. Και τον βρήκε! Μόλις ανοίχτηκαν στο πέλαγος την έδεσε ενώ κοιμόταν σ' ένα σκοινί, τη φούνταρε στα βαθιά κι ύστερα την ανέσυρε ζωντανή πάνω.

Έτσι έφθασε σ'ωα η Φρονίμη στη Θήρα, παντρεύτηκε τον άρχοντα Πολύμνηστο και γέννησε το Βάττο, που μεγαλώνοντας αποίκισε την Κυρήνεια Λιβύης κι έγινε ο πρώτος Έλληνας βασιλιάς στην Αφρική! Αίσιο τέλος κι εδώ, όπως σ' όλα τα καλά τα παραμύθια, μόνο που η περιπέτεια της Φρονίμης είν' αληθινή, αναφέρεται σε κάποιο γραπτό του Ηρόδοτου, όπου μας δίνονται κι όλες οι σχετικές πληροφορίες, αλλά και την επιβεβαιώνουν κατά κάποιο τρόπο οι θηραϊκοί "στάμνοι" που ανασύρθηκαν κατά καιρούς απ' την κρητική γη, αποδεικνύοντας τις εμπορικές συναλλαγές του τότε με τη Σαντορίνη...

Εμείς είδαμε την ενδιαφέρουσα αυτή ιστορία σε μια σύντομη, καλογυρισμένη ταινία δίπλα στην προθήκη ενός θηραϊκού "στάμνου" σ' ένα σύγχρονο μουσείο - υπόδειγμα, στον χώρο της αρχαίας Ελεύθερας, την οποία επισκεφθήκαμε τις προάλλες σε μια ημερήσια εκδρομή της «Πολυδράσης».

Εντυπωσιαστήκαμε! Και πώς να μην εντυπωσιαστείς μπρος στα τόσα θαυμαστά ευρήματα που έφερε στο φως η αρχαιολογική σκαπάνη του Πανεπιστημίου Κρήτης -που με πρωτεργάτη τον καθηγητή κ. Νίκο Σταμπολίδη ανασκάπτει την περιοχή εδώ και 30 χρόνια- πολλά απ' τα οποία περιγράφονται σε αρχαία κείμενα, και με την ανακάλυψή τους μας αποκαλύπτουν την κρυμμένη στη λήθη του παρελθόντος, αλήθεια τους...

Μικρός ο κύκλος της ζωής του καθενός μας, η μια γενιά δίνει την σκυτάλη στην άλλη, οι διαδοχικοί πολιτισμοί ενός τόπου ακμάζουν και παρακμάζουν, τα επιτεύγματα, τα πιστεύω, τα ήθη και τα έθιμα των ανθρώνων καλύπτονται με στρώσεις χώμα, για να έλθουν οι απόγονοι -αιώνες μετά- ν' ανασκάψουν, να σπρίξουν υποθέσεις και ν' αναβιώσουν ζωές περασμένες.

Εμείς πάνω σ' ένα πέτρινο καράβι -κάπως έτσι μας φάνηκε η τοποθεσία- που λες κι έχει αγκυροβολήσει στις ρίζες του Ψηλορείτη, αρμενίσασαμε στην αιωνιότητα! Η περιοχή, που έχει δώσει ευρήματα απ' όλες τις περιόδους -μια που η πόλη, χτισμένη ψηλά σε προνομιακό σημείο, 30 περίπου χιλιόμετρα νότια του Ρεθύμνου αποτελούσε κόμβο κι ασφαλές πέρασμα για κάθε οδοιπόρο που ταξίδευε απ' την Κνωσό στην Κυδωνία και το αντίστροφο- ήκμασε για αιώνες και μας αποκαλύπτει σιγά-σιγά τα μυστικά της.

Ενδιαφέρον έκθεμα κι η "Κόρη της Ελεύθερας", της όποιας ο κάτω κορμός βρέθηκε στην περιοχή, που στέκει στο μουσείο δίπλα σ' ένα φιλάκι της διδυμής αδελφής της, της λεγόμενης "Κυρίας της Ωξέρ".

Είναι πανομοιότυπες, Δαιδαλικές τεχνολογίας, κατασκευασμένες κι οι δυο την ίδια εποχή, απ' το ίδιο ασβεστολιθικό υλικό του τόπου λατομείου...

Διαπιστώσαμε ιδίως όμως πως το κατοκώρμι της μιας, αλλά κι η αρτιμελής αδελφή της -που βρίσκεται στο μουσείο του Λούβρου- προκαλούν το ενδιαφέρον των επισκεπτών. Παρατηρήσαμε αμπακνία και βουρκωμένα μάτια στα πρόσωπα ντόπιων και ξένων καθώς παρακολουθούσαν στην ταινία το μακρινό ταξίδι της ξενιτεμένης, της όποιας η νοσταλγία για το γενέθλιο τόπο λες και καθρεφτίζεται στο αρχαϊκό μείδιμα, στο χέρι που ακουμπά στο στήθος σε στάση ικεσίας και σαν να παρακαλεί και να μας λέει πως τα ευρήματα πολιτισμού του κάθε λαού ανήκουν σ' αυτόν και μόνο!

Η "Κυρία της Ωξέρ" -που μας διηγήθηκε η ίδια τη περιπέτεια της- επέστρεψε για τρεις μήνες στην Ελλάδα το 2005, όταν εκτέθηκε πλάι στο κατοκώρμι της αδελφής της στο "Μουσείο Κυκλαδικής Τέχνης" στο πλαίσιο της έκθεσης "Ελεύθερα - Πόλη - Ακρόπολη - Νεκρόπολη", αλλά αυτό βεβαίως δεν είναι αρκετό...

Δεν θα μπορούσα να μην αναφερθώ στο πλήθος κτερισμάτων, αλλά και στα απλά αντικείμενα, όπως το απολιθωμένο σταφύλι - προσφορά από την πυρά των ηρώων στην νεκρόπολη του τόπου, που επίσης έδωσαν χρήσιμες πληροφορίες, επιβεβαιώνοντας όλα τα σχετικά στοιχεία που μας δίνονται στα Ομηρικά Επη...

Να σημειώσουμε ότι οι ξεναγοί ήταν εκεί, έτοιμοι να εξηγήσουν, να μας ενημερώσουν για το καθετί και να λύσουν κάθε απορία. Το μουσείο μαθαίνουμε θ' ανανεώνεται τακτικά -μια που υπάρχουν κι άλλα ευρήματα στις αποθήκες του- αλλά κι οι ανασκαφές που συνεχίζονται σίγουρα θ' αποδώσουν κι άλλα πολύτιμα αντικείμενα.

Πολλά ακόμα θα μπορούσε να πει κανείς για το ταξίδι μας σε χρόνους περασμένων, σε χαμένες πολιτείες και ανθρώνους, στον τόπο το δικό μας, μια ώρα και κάτι μακριά απ' την πόλη μας!

Ανεανάληπτη η εμπειρία...

Αξίζει να επισκεφτείτε την Αρχαία Ελεύθερα!

Πολλά έχετε ν' αποκομίσετε, πολλά να διδαχτείτε...

Εξάλλου η εκδρομή στον ιστορικό αυτό τόπο με τη πλούσια κλωρίδα και πανίδα, μας άφησε όχι μόνο γνώσεις για το παρελθόν του, αλλά και μια ευχάριστη γεύση, αφού μετά τις ξεναγήσεις ακολούθησε πλούσιο γεύμα σε ταβέρνα του χωριού Μαργαρίτες, που είναι φημισμένο για την κεραμική του, όπως και επίσκεψη σε κοντινό εργαστήριο κεραμικής.

Στη συνέχεια ανάψαμε ένα κεράκι στο τοπικό Μοναστήρι κι αργά το απόγευμα, πριν πάρουμε τον δρόμο της επιστροφής, καταλήξαμε για καφέ στο ειδυλλιακό λιμάνι του Ρεθύμνου!

Να συχαρούμε το δραστήριο συμβούλιο της "Πολυδράσης" -της "Εταιρίας Εθελοντικής Προσφοράς Εκπαιδευτικών και Φίλων"- που μερικά χρόνια τώρα δίνει δυναμικά το "παρών" στα πολιτιστικά της πόλης με ποικίλες, ποιοτικές δράσεις!

Θερμά να τους ευχαριστήσουμε για τη θαυμάσια εκδρομή, και να τους ευχηθούμε καλή συνέχεια!

ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗ

Με Γιόκο Ονο αρχίζουν τα “Δημήτρια 2016”

ΑΠΕ-ΜΠΕ » Με δύο διάσημους “απόντες” (τη Γιόκο Ονο, η οποία, σύμφωνα με τον σύζυγό της Τζον Λέον, «...υπήρξε η πιο διάσημη άγνωστη καλλιτέχνης του κόσμου. Ολοι ξέρουν το όνομά της αλλά κανείς δεν γνωρίζει τι κάνει στην πραγματικότητα» και τον αντιστοίχως πολυσυζητημένο πέρσο στην Ελλάδα... Γιαν Φαμπρ), που θεωρήθηκαν τα... μάλλον “βαριά χαρτιά” της επίσης πολυσυζητημένης φετινής διοργάνωσης, ξεκινούν σήμερα Σάββατο, στη Θεσσαλονίκη, τα 51α Δημήτρια -ή μάλλον τα “Δημήτρια δυο χιλιάδες δεκαέξι”, όπως προτείνουν οι διοργανωτές τους, προτάσσοντας το σύνθημα: “Οχι πια χθες, μόνο αύριο”.

αί μπορεί η 83χρονη πλέον διάσημη χήρα του Τζον Λέον, η μουσικός, εικαστικός, σκηνοθέτρια, ακτιβίστρια και περφόρμερ, η Νεοϋορκέζα (από τα 20 της χρόνια) -που σύμφωνα με τους αναλυτές του έργου της «φέρει πάντα με κάποιον τρόπο και την ιαπωνική ευαισθησία της»- να προτρέπει με χθεσινή επιστολή της προς... Θεσσαλονικείς να... «You must imagine Peace every day and in your dreams. Greece, I love you!», η εικαστική της πρόταση, όμως, με τίτλο “Ex-It” και εικαστικό υλικό τα 100... φέρετρα που εγκαταστάθηκαν ήδη (χορηγία τοπικού οίκου τελετών) στο ισόγειο του Μακεδονικού Μουσείου Σύγχρονης Τέχνης, φαίνεται μάλλον να... ανησυχεί αισθητικά ακόμα και τους πλέον “αβανγκαρντ-ίστες” φιλότεχνους της πόλης.

Η ίδια πάντως η ιδιότυπη καλλιτέχνης θα εμφανισθεί στο Μακεδονικό Μουσείο Σύγχρονης Τέχνης μέσω βίντεο διάρκειας 7,5 λεπτών, στο οποίο δηλώνει τη χαρά της συμμετοχής της στα Δημήτρια και προτρέπει τους παριστάμενους να συμμετάσχουν στο διαδραστικό της έργο.

Οι φιλότεχνοι παρόντες στα εγκαίνια, το βράδυ του Σαββάτου, θα κληθούν να... καταστρέψουν τα 50 φέρετρα (τα υπόλοιπα 50 θα... δωρισθούν στον Δήμο Θεσσαλονίκης προκειμένου να διατεθούν για τον ενταφιασμό απόρων δημοτών) συμμετέχοντας στο εικαστικό παιχνίδι-νίκη της ζωής (μέσα από τα φέρετρα ξεπροβάλλουν δενδρύλλια ελιάς - δείγματα ειρήνης και ζωής).

Η έκθεση, η οποία θα διαρκέσει έως τις 23 Οκτωβρίου 2016 (σε όλη τη διάρκεια των Δημητρίων) και πραγματοποιείται σε συνδιοργάνωση με το ΜΜΣΤ, περιλαμβάνει επίσης τα έργα της Όνο, Add Colour Painting (Refugee Boat version) (1960/2016), Imagine Peace, Cut Piece (1964), Cut Piece (2003), Cut Piece (performance), Touch Piece (1963/2016), Sky Piece to Jesus Christ (1965/2016), Mend Peace (Mirrors) (1966/2016) (εδώ οι επισκέπτες της έκθεσης θα κληθούν να... σπάσουν με μανία σε χίλια κομμάτια...) Skyladders (1968/2016).

Μία ακόμη εγκατάσταση της “θρυλικής” Γιόκο Ονο είναι και τα... “Wish Trees” - δύο δέντρα ευχών που φυτεύτηκαν ήδη στον πεζόδρομο της Αγίας Σοφίας και το Δημαρχιακό Μέγαρο και στα οποία οι περαστικοί μπορούν να κρεμάσουν από ένα διπλωμένο χαρτί με μία ευχή τους, μέχρι τα κλαδιά να σκεπαστούν εντελώς

από τις επιθυμίες τους.

Στη Θεσσαλονίκη θα παραστεί και θα εκπροσωπήσει τη Γιόκο Ονο ο επιμελητής των εκθέσεων της και συνεργάτης της Τζον Χέντριξ, ο οποίος συντονίζει την παρουσίαση των έργων στην πόλη.

Η ίδια -όπως ανακοινώνει στην προσωπική της ιστοσελίδα- ετοιμάζεται να ταξιδέψει στην πιο κοντινή από την Ελλάδα Ισλανδία, όπου στις 9 Οκτωβρίου (ημερομηνία γέννησης του Τζον Λέον που θα γιόρταζε φέτος τα 76α γενέθλιά του), στο νησί Videy στο Ρέικιαβικ, θα πραγματοποιηθεί τελετή φωταγώγησης

του “Φανταστικού Πύργου της Ειρήνης”. Η δέσμη φωτός θα “εκπέμπεται” από τον πύργο της ειρήνης ως και τις 8 Δεκεμβρίου (ημερομηνία της δολοφονίας του Τζον Λέον).

Όσο για τον πολυσυζητημένο Φλαμανδό εικαστικό και σκηνοθέτη Γιαν Φαμπρ, που πρωτοεμφανίστηκε στα περσινά “Δημήτρια” με την εντυπωσιακή 24ωρη παράσταση “Mount Olympus” (συζητήθηκε και σκηνές της απομονώθηκαν και χρησιμοποιήθηκαν τον Μάρτιο στον... αισθητικό “πόλεμο” εναντίον του Φαμπρ που είχε τοποθετηθεί ως καλλιτεχνικός ο διευθυντής του Φεστιβάλ Αθηνών -θέση από την οποία οδηγήθηκε αργότερα σε παραίτηση), φέτος δεν θα ‘ρθει. Αντ’ αυτού, από τις 18-21 Οκτωβρίου, στο Εργαστήριο χορού-performance (Jan Fabre Company - Workshop), που έχει προγραμματισθεί στον χώρο των Σφαγείων, θα εκπροσωπηθεί από τον βοηθό του Σέντρικ Σαρόν. Ο Γιαν Φαμπρ -επίσημα τουλάχιστον- προτιμά πιο... ψυχρά κλίματα. Θα βρίσκεται την ίδια περίοδο στην Αγία Πετρούπολη, όπου προετοιμάζει τη μεγάλη αναδρομική του έκθεση.

Τα αχαρτογράφητα όρια μεταξύ της καθημερινής ζωής και της τέχνης, ψηλαφούν οι θεατρικές παραστάσεις που εντάσσονται στα φετινά Δημήτρια.

Πέραν των συμμετοχών του Κ.Θ.Β.Ε. και ελληνικών θεατρικών ομάδων, με ενδιαφέρον αναμένονται προτάσεις θεάτρου -ντοκουμέντο όπως αυτή της Βερολινέζικης Σάουμπινε, στις 5/10 στην ΕΜΣ, αλλά και η διαδραστική performance της αυστριακής ομάδας God’s Entertainment, που θα στηθεί στην πλατεία Αριστοτέλους, στις 8/10, για να μετρήσει με ειδικό τεστ τις... τιμές ξеноφοβίας των περαστικών που θα τολμήσουν να συμμετάσχουν.

Το πλήρες πρόγραμμα της διοργάνωσης είναι αναρτημένο στην ηλεκτρονική διεύθυνση <http://subscriber.amna.gr/anaweb/intuser/www.dimitria.thessaloniki.gr>

Τα εισιτήρια στην πλειονότητα των εκδηλώσεων (πέραν αυτών με ελεύθερη είσοδο και δύο εκδηλώσεων -της όπερας “Αϊντα” και της συναυλίας της ορχήστρας Δωματίου του “Teatro alla scala” του Μιλάνο στο Μέγαρο Μουσικής που κοστίζουν 30-15 ευρώ) κυμαίνονται μεταξύ 5-12 ευρώ.

Τα φετινά Δημήτρια θα διαρκέσουν από την 1-23 Οκτωβρίου.

Οι ποιητές της Σαλαμίνας

ΑΠΕ - ΜΠΕ

Ελλάδα, 480 π.Χ. Μια θύελλα σκόνης και αίματος έχει σπκωθεί στο φαράγγι των Θερμοπυλών, πάνω από τα πτώματα του Λεωνίδα και των θρυλικών Τριακοσίων του. Περσικά πλοία πλησιάζουν από το Αιγαίο.

Από ξηρά, θάλασσα και αέρα, ο Ξέρξης εξαπολύει τη μεγαλύτερη επίθεση που έχει γνωρίσει ο αρχαίος κόσμος. Οι ελληνικές πόλεις πρέπει να τιμωρηθούν επειδή εξεγέρθηκαν εναντίον μιας αυτοκρατορίας που εκτείνεται από την Αίγυπτο μέχρι την Ινδία.

Ήταν ένα καλοκαίρι Ολυμπιακών Αγώνων. Οι θεοί του Ολύμπου όμως, που δέκα χρόνια νωρίτερα είχαν βοηθήσει τους Έλληνες να αποκρούσουν την εισβολή του βασιλιά Δαρείου στη μάχη του Μαραθώνα, αυτή τη φορά τους είχαν εγκαταλείψει. Η μοίρα έμοιαζε λοιπόν να χαμογελά στους Πέρσες. Στις Θερμοπύλες, ένας προδότης τους οδήγησε μυστικά μέχρι την ελληνική οπισθοφυλακή. Και ύστερα από τρεις ημέρες ηρωικής αντίστασης, οι Σπαρτιάτες σφαγιασθηκαν. Επαληθεύτηκε έτσι η προφητεία του Μαντείου των Δελφών: θα πεθάνει ο βασιλιάς της Σπάρτης, απόγονος του Ηρακλή.

Η Αθήνα βρέθηκε μπροστά σε ένα δίλημμα. Με βάση ψυχρούς υπολογισμούς, έπρεπε να παραδοθεί. Με βάση το συναίσθημα, έπρεπε να δώσει μια χερσαία μάχη, όπως στις Θερμοπύλες. Ο Θεμιστοκλής πήρε τον λόγο και πρότεινε

του Victor Lapuente Giné (*)

μια ενδιάμεση οδό: να εκκενωθεί η αγαπημένη Αθήνα, που θα καταστρεφόταν από τους Πέρσες, και να καταφύγουν οι κάτοικοι στη Σαλαμίνα. Γνωρίζοντας την επιθυμία των Περσών για μια γρήγορη νίκη, ο Θεμιστοκλής τους κάλεσε σε μια ναυμαχία στα στενά της Σαλαμίνας. Τα ελληνικά πλοία αντιστάθμισαν την αριθμητική τους κατωτερότητα με αλληλεγγύη και πατριωτισμό. Ο Θεμιστοκλής είχε δημιουργήσει ένα στόλο ανοιχτό στις λαϊκές τάξεις, που ως τότε έβλεπαν την ιστορία να περνά δίπλα τους. Οι ναύτες ρίχτηκαν με ηρωισμό εναντίον των ισχυρότερων Περσών, αποδεικνύοντας ότι η συλλογική δύναμη μερικές φορές είναι μεγαλύτερη από το άθροισμα των ατόμων. Η νίκη τους έσωσε την αθηναϊκή δημοκρατία και άλλαξε τον ρου της ιστορίας.

Η Σαλαμίνα υπήρξε το αποτέλεσμα μιας ισορροπίας αρετών. Ο Θεμιστοκλής αξιοποίησε τις αξίες που αργότερα καταλάβαμε ότι είναι οι τέσσερις θεμελιώδεις αρετές: θάρρος, ψυχραιμία, σωφροσύνη και δικαιοσύνη. Αν είχε μείνει σε μια αρετή, θα είχε αποτύχει. Γνώριζε τους αριθμούς, αλλά και τη δύναμη του κινήτρου για να πάει κανείς πέρα από αυτό που είναι γραμμένο. Η νίκη στη Σαλαμίνα δεν ήταν επική ούτε στρατηγική, ήταν ένας συνδυασμός: μια επική στρατηγική.

Τι θα είχαμε κάνει εμείς; Αν στην Αθήνα κυβερνούσαν οι σημερινοί ηγέτες -και τους συμβούλευαν οι οικονομολόγοι και οι πολιτειολόγοι

με τα σημερινά πτυχία- δεν θα είχαμε πολεμήσει στη Σαλαμίνα. Τα οικονομικά δεδομένα θα είχαν αποτρέψει μια τέτοια απόφαση. Θα είχαμε υποταχθεί στην Περσική Αυτοκρατορία όχι το 480, αλλά αρκετά χρόνια νωρίτερα, όταν ο βασιλιάς Δαρείος έστειλε τους πρεσβευτές του να απαιτήσουν υποταγή από τις ελληνικές πόλεις. Δεν μπορούμε να σταματήσουμε τις δυνάμεις της Ιστορίας, θα φωνάζαμε απέναντι στους οργισμένους Αθηναίους. Δεν Υπάρχει Εναλλακτική Λύση. Το μόνο που θα επιδιώκαμε θα ήταν οι καλύτεροι δυνατοί όροι για την παράδοσή μας.

Ευτυχώς, ο Θεμιστοκλής και οι Έλληνες ηγέτες δεν αφέθηκαν να παρασυρθούν από τους αναλυτές. Οι Πέρσες ήταν βέβαια εκείνοι που μπορούσαν να πληρώσουν τους καλύτερους ειδικούς και αναλυτές, όπως αυτούς που έκτισαν τη διώρυγα και την κινητή γέφυρα που επέτρεψαν στους στρατιώτες του Ξέρξη να μεταβούν από την Ασία στην Ευρώπη.

Και οι άνθρωποι του Ξέρξη έδειχναν την ίδια αλαζονεία με τους ειδικούς των κυβερνήσεων Κένεντι-Τζόνσον στο Βιετνάμ και Μπους στο Αφγανιστάν-Ιράκ: πώς είναι δυνατόν οι Αθηναίοι να μην παραδίδονται, με δεδομένη την αριθμητική τους κατωτερότητα;

Οι Έλληνες είχαν αναλυτές, είχαν όμως και ποιητές. Εκτός από ακαδημαϊκές μελέτες, διέθεταν και αφηγήσεις των ηθικών κωδικών του παρελθόντος. Όπως και μυθιστορήματα που τους έδειχναν ότι αυτό που τους έκανε καλύτερους, όπως το θάρρος του Αχιλλέα, μπορούσε να οδηγήσει σε συλλογικές ωμότητες. Το ελληνικό θέατρο βοήθησε τους πολίτες να μπουν στο πετσί των Περσών και να εμπιστευθούν τις δυνάμεις τους.

Με άλλα λόγια, οι στρατιωτικές και οικονομικές αναλύσεις είναι σημαντικές, αλλά το ηθικό σενάριο μιας κοινωνίας το γράφουν οι καλλιτέχνες της και οι διανοητές της.

Οι προκλήσεις της παγκοσμιοποίησης -η οποία είναι λιγότερο αιματηρή από τον στρατό του Ξέρξη, εισπράττεται όμως από πολλούς σαν εισβολή- απαιτούν κι εκείνες μια επική στρατηγική. Που προσφέρει, αλλά και ζητά από τους πολίτες θάρρος, ψυχραιμία, σωφροσύνη και δικαιοσύνη. Που συνδυάζει τα διδάγματα του παρελθόντος με το όραμα ενός μέλλοντος που δεν είναι γραμμένο. Που δίνει σ' εκείνους οι οποίοι αισθάνονται σήμερα θύματα τα εργαλεία για να ελέγξουν τη μοίρα τους.

Οι πολιτικοί μας δεν διαβάζουν ποίηση. Και οι ποιητές και συγγραφείς μας προτιμούν να κάνουν πολιτικές αναλύσεις -κάτι για το οποίο δεν είναι προετοιμασμένοι- παρά να απεικονίζουν τις μεγάλες ηθικές συγκρούσεις της εποχής. Διαθέτουμε ζωηρές αφηγήσεις της ανθρώπινης φτώχειας, της οικονομικής κρίσης και της πολιτικής διαφθοράς. Οι αφηγήσεις αυτές “πουλάνε”, γιατί μας κάνουν να αισθανόμαστε ανώτεροι. Δεν έχουμε όμως αρκετές εικόνες του ανθρώπινου μεγαλείου. Οι εικόνες αυτές “πουλάνε” λιγότερο γιατί μας φέρνουν αντιμέτωπους με τον καθρέφτη των ελλείψεών μας. Λείπουν οι ποιητές της Σαλαμίνας.

(*) Ο Βικτόρ Λαπουέντε Χινέ είναι καθηγητής πολιτικών επιστημών στο Πανεπιστήμιο του Γκέτεμποργκ

ΤΟ “ΣΗΜΕΡΑ” ΜΕΣΑ ΑΠΟ ΤΟΥΣ ΜΥΘΟΥΣ

Ταξίδι στα Κύθηρα

■ Τα κρυφά μυστικά ενός μοναδικού τόπου

ΓΙΑΝΝΑ
ΜΑΡΟΥΛΟΣΗΦΑΚΗ

Αποψη της Χώρας.

Από τον Πάρη και την Ωραία Ελένη, μέχρι τον Ιωάννη τον Θεολόγο και τον Διονύσιο Σολωμό... μύθοι και αλήθειες “παντρεύονται” και “αναδύονται” μέσα από το απέραντο γαλάζιο των Κυθήρων, παίρνουν σάρκα και οστά, καλώντας τους επισκέπτες να ανακαλύψουν -και να λατρέψουν- τα κρυφά μυστικά ενός μοναδικού τόπου.

Το ταξίδι στα Κύθηρα αποκτά μία άλλη διάσταση στον χρόνο. Οι πρώτοι κάτοικοι ήταν Μινωίτες που ζούσαν στην αρχαία Σκάνδεια, σημερινή Παλαιόπολη και το νησί αποτελούσε για εκείνους ενδιάμεσο σταθμό για τα ταξίδια τους στη Δύση.

Πολλά είναι τα ευρήματα του μινωικού πολιτισμού που έχουν έρθει στο φως από ανασκαφές στο νησί. Αργότερα τα Κύθηρα αποικούνται από τους Δωριείς και κατά τον 15ο π.Χ. αιώνα από τους Φοίνικες, που ήταν εμπορικός λαός. Εκείνη την εποχή τα Κύθηρα ονομάζονται Πορφυρούσα εξαιτίας της μεγάλης ποσότητας πορφύρας, το κοχύλι από το οποίο παράγονταν το κόκκινο χρώμα και την οποία επεξεργάζονται οι Φοίνικες.

ΑΝΑΜΕΣΑ ΣΕ ΚΡΗΤΗ ΚΑΙ ΠΕΛΟΠΟΝΝΗΣΟ

Ανάμεσα στην Πελοπόννησο και την Κρήτη, μαγεύουν για το φυσικό περιβάλλον τους, για την αρχιτεκτονική των -64- οικισμών τους, ακόμα και για την πληθυσμιακή τους σύνθεση.

Και μπορεί να είναι το έβδομο από τα Επτάνησα, όμως ανήκουν διοικητικά στον Νομό Αττικής, και συγκεκριμένα στην Νομαρχία Πειραιά, αν και απέχουν εκατοντάδες μίλια.

Χώρα, Καψάλι (με τους διπλούς κολπίσκους), Αγία Πελαγία, Ποταμός, Λιβάδι, Μυλοπόταμος, Αβλέμονας, Καραβάς, Παλαιχώρα, Παλαιόπολη, Πλατειά Αμμος, μερικές από τις φημισμένες -τουριστικές καθαρά- τοποθεσίες του νησιού. Καθεμιά με τη δική της ομορφιά, τη δική της ιστορία.

Η Χώρα αποτελεί την πρωτεύουσα του νησιού από τον 16ο αιώνα, ενώ ο Ποταμός είναι η “πρωτεύουσα” του Βορρά, σημαντικό εμπορικό κέντρο και ο πιο “ζωντανός” οικισμός του νησιού κατά τους χειμερινούς μήνες. Κάθε Κυριακή πρωί, διοργανώνεται λαϊκό παζάρι.

Ο Αβλέμονας, παρά την τουριστική του ανάπτυξη -φημισμένος για το πλιακό ρολί- παραμένει ένα γραφικό ψαροχώρι, με την αρχιτεκτονική του να θυμίζει κυκλαδονήσι.

Στα δυτικά του χωριού, απλώνεται η παραλία της Παλαιόπολης, η μεγαλύτερη του νησιού, ενώ δυτικότερα στην κορυφή ενός λόφου βρίσκεται το Παλαιόκαστρο.

Είναι το μέρος όπου βρέθηκε ο περίφημος Λέων των Κυθήρων, ένα μαρμαρίνο άγαλμα του βου αιώνα π.Χ., το οποίο

Καταρράκτες της Φόνισσας.

μετά από πολλές περιπέτειες και “ταξίδια στο εξωτερικό”, σήμερα φυλάσσεται στο αρχαιολογικό μουσείο, στη Χώρα.

ΒΟΡΕΙΟΙ ΚΑΙ ΝΟΤΙΟΙ

Στο νότιο τμήμα του νησιού πολλοί κάτοικοι έχουν κρητικές ρίζες, ενώ στο βόρειο των περισσότερων η σκούφια κρατάει από την Πελοπόννησο και ιδιαίτερα την Μάνη.

Υπάρχει μάλιστα και ένα χωριό-σύνορο, τα Δόκανα, που χωρίζει τους μεν από τους δε. Ο διαχωρισμός αυτός, που

κρατάει αιώνες τώρα, δεν βασίζεται μόνο στις διαφορετικές καταγωγές, αλλά και σε οικονομικές-κοινωνικές διαφορές.

Στο νότιο κομμάτι διέμεναν παραδοσιακά οι ευγενείς στα χρόνια της βενετοκρατίας (και αργότερα της αγγλοκρατίας), εναντίον των οποίων ξεσηκώθηκαν οι φτωχοί χωρικοί του βόρειου τμήματος.

Κατάφεραν μάλιστα να πάρουν κάποια στιγμή την κατάσταση στα χέρια τους, κατά τη λεγόμενη “περίοδο της Αναρχίας”, μεταξύ 1800 και 1802.

“ΕΠΕΝΔΥΣΗ” ΣΕ ΕΚΚΛΗΣΙΕΣ

Φαίνεται, όχι μόνο στη Χώρα, αλλά σε ολόκληρο το νησί, ότι κάθε Κυθήριος (ή Τσιριγώτης, εκ του Cerigo-Τσιρίγο, λατινική ονομασία του νησιού) μόλις “έπεφταν” κάποια χρήματα στα χέρια του, τα “επένδυε” στην ανέγερση ναών, προσδοκώντας σε “απόσβεση” στη μετά θάνατον ζωή. Γι’ αυτό ακριβώς, όπου και αν γυρίσεις το βλέμμα σου, αντικρίζεις και μια εκκλησία.

Όπως επίσης αντικρίζεις δεκάδες σπηλιές, καντούνια, γέφυρες, νερόμυλους και βέβαια επιβλητικά αρχοντικά με ιδιαίτερη αρχιτεκτονική που συνδυάζουν στοιχεία βενετσιάνικα, κρητικά και αιγαιοπελαγίτικα.

ΤΑΞΙΔΙ ΣΤΟΥΣ ΜΥΘΟΥΣ ΚΑΙ ΣΤΙΣ ΠΑΡΑΔΟΣΕΙΣ

Το νησί είχε συνδυαστεί με έναν μεγάλο έρωτα της αρχαιότητας. Ο Πάρις και η Ωραία Ελένη, αμέσως μετά την περιπετειώδη απόδρασή τους από τη Σπάρτη, κατέφυγαν στα Κύθηρα, περιμένοντας να φυσήσει ούριος άνεμος για την Τροία. Λέγεται, μάλιστα, ότι “παντρεύτηκαν” μέσα στο σπήλαιο της Αγίας Σοφίας κοντά στον Μυλοπόταμο.

Σύμφωνα με τη “Θεογονία” του Ησίοδου, τα Κύθηρα είναι ο τόπος όπου γεννήθηκε η Αφροδίτη. Ο Κρόνος έκοψε τα γεννητικά όργανα του πατέρα του, του Ουρανού, και όταν αυτά έπεσαν στη θάλασσα, ανατολικά των Κυθήρων, γονιμοποιήσαν το κύμα, από τον αφρό του οποίου αναδύθηκε η Αφροδίτη. Από εκεί, καβάλα σε ένα όστρακο, έφτασε στην Κύπρο, στις ακτές της Πάφου. Από τότε τα Κύθηρα θεωρούνται το ιερό νησί της Αφροδίτης.

Ιερό νησί της Αφροδίτης θεωρείται και η Κύπρος, με μια ειδοποιό διαφορά, όμως. Στην Κύπρο λατρεύεται η Πάνδημος Αφροδίτη, η προστάτιδα του σαρκικού έρωτα, ενώ η Κυθήρια Αφροδίτη ήταν η Ουράνια, που αντιπροσώπευε τον εξιδανικευμένο, αγνό έρωτα.

ΚΑΤΑΡΡΑΚΤΕΣ ΤΗΣ ΦΟΝΙΣΣΑΣ

Ένα μέρος πραγματικά απίστευτης ομορφιάς, κρυμμένο καλά στη δυτική πλευρά του νησιού και συγκεκρυμμένα στον Μυλοπόταμο. Ένα χωριό το οποίο πήρε την ονομασία του από τους νερόμυλους που υπήρχαν στην περιοχή για το άλεσμα του σιταριού. Ο μύθος αναφέρει πως η ονομασία “Καταρράκτες της φόνισσας” προήλθε όταν στην κορυφή του γκρεμού απ’ όπου πέφτει το νερό, μάλωναν δυο γυναίκες για έναν άντρα και η μία απ’ αυτές έσπρωξε την άλλη και την σκότωσε.

ΝΑΥΑΓΙΟ ΜΕΝΤΩΡ

Το 1802 ανοιχτά του λιμανιού του Αβλέμονα ναυάγησε το “Μέντωρ”, ένα από τα τρία πλοία του Ελγιν που μετέφερε τους κλεμμένους θησαυρούς του Παρθενώνα στο Λονδίνο. Κάποια από τα μάρμαρα του ναυαγίου ανασύρθηκαν από Καλύμνιους δύτες. Κοντά στον Αβλέμονα βρισκόταν το αρχαίο λιμάνι της Σκάνδειας, υπολείμματα του οποίου διακρίνονται ακόμα στον βυθό. Στη θαλάσσια περιοχή του χωριού έχουν ανακαλυφθεί επίσης εννιά λίθινες άγκυρες, λείψανα ναυαγίων και πολλά παλιά αντικείμενα.

ΠΑΝΑΓΙΑ ΜΥΡΤΙΔΙΩΤΙΣΣΑ

Το μοναστήρι της Παναγίας της Μυρτιδιώτισσας χτίστηκε το 1857 από τον ηγούμενο Αγαθάγγελο Καλλίγερο στη δυτική πλευρά του νησιού και αποτελεί το πιο ιερό προσκύνημα των Κυθήρων.

Σύμφωνα με την παράδοση, ένας βοσκός βρήκε ύστερα από ένα όνειρο την εικόνα ανάμεσα σε μυρτιές περίπου το 1400. Την πήρε σπίτι του αλλά η εικόνα εξαφανίστηκε και βρέθηκε και πάλι στο ίδιο σημείο με τις μυρτιές. Τότε εκείνος κατάλαβε ότι ήταν θέλημα της Παναγίας να χτιστεί ο ναός της στην τοποθεσία εκείνη, στην οποία οφείλεται και το όνομα της μονής. Χαρακτηριστικό της εικόνας είναι το μαύρο χρώμα των προσώπων της Παναγίας και του Θείου Βρέφους

ΜΑΡΜΑΡΩΜΕΝΑ ΠΛΟΙΑ

Βλέποντας από ψηλά την εκκλησία της Παναγίας της Μυρτιδιώτισσας με φόντο τη θάλασσα, βλέπει κανείς δύο μακρόστενους σχηματισμούς από βράχια και ξέρες. Ο μύθος θέλει αυτά να είναι πλοία πειρατών οι οποίοι θέλησαν να κλέψουν την εικόνα της Παναγίας και όταν πλησίασαν τη στεριά, εκείνη τους

Πανοραμική άποψη από το λιμάνι στο Καψάλι.

Με λίγα λόγια

- Στα Κύθηρα έζησε για χρόνια η οικογένεια του Διονυσίου Σολωμού. Από εδώ καταγόταν ο Σουρής και ο Αττίκ, ενώ και η σύζυγος του Ελευθέριου Βενιζέλου, η Μαρία Κατελούζου ήταν Κυθήρεια.

- Το κίτρινο αμάρντο λουλούδι “σεμπρεβίβα” (σημαίνει “πάντα ζωντανή”) είναι το σήμα κατατεθέν των Κυθήρων
- Τα σπίτια ακολουθούν όλα την τσιριγώτικη παράδοση που τα θέλει λευκά με γαλάζια ξύλινα παραθυρόφυλλα, που πλαισιώνονται από κίτρινο χρώμα.
- Η κτηνοτροφία είναι ανύπαρκτη, για την προστασία της χαρακτηρισμένης ως παραδοσιακής κλωρίδας.
- Στο νησί, είναι συνηθισμένος ο δυτικός, βορειοδυτικός άνεμος, που συχνά-πυκνά φέρνει μαζί του την “προβέτσα” ή “κατσιφάρα”.

Αβλέμονας.

πέτρωσε. Σήμερα, τα μαρμαρωμένα αυτά πλοία θυμίζουν την πίστη των ανθρώπων στην δύναμη της εικόνας.

ΑΓΙΟΣ ΙΩΑΝΝΗΣ

Το εντυπωσιακό μοναστήρι του Αγίου Ιωάννη του εν Κρημνώ, κρέμεται στην κάθετη πλαγιά ενός απότομου βράχου στο Καψάλι. Κατά την παράδοση σε μια από τις σπηλιές της μονής, άρχισε ο Άγιος Ιωάννης ο Θεολόγος τη συγγραφή της Αποκάλυψης, πριν ταξιδέψει στην Πάτμο, όπου και την ολοκλήρωσε. Από την κορυφή της σπηλιάς στάζει νερό από σταλακτίτες, που θεωρείται αγίασμα από τους πιστούς.

ΑΓΙΟΣ ΝΙΚΟΛΑΟΣ ΚΡΑΣΑΣ

Το εκκλησάκι του Αγίου Νικολάου του Κρασά είναι χτισμένο στην άκρη ενός βράχου, δίπλα στη θάλασσα στο δυτικό τμήμα του νησιού. Το προσωνύμιό του οφείλεται στην παράδοση που θέλει τον ναό να έχει χτιστεί με τη χρήση κρασιού αντί για νερό.

ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΣ

Οι Τσιριγώτες είναι φιλότεχνοι, με μια ιδιαίτερη αγάπη για τη ζωγραφική, τη φωτογραφία και τον κινηματογράφο. Δεν ξενίζει, λοιπόν, το γεγονός ότι δίπλα σε εστιατόρια και καφετέριες βρίσκονται καλλιτεχνικά εργαστήρια και εκθέσεις ζωγραφικής. Ιδι-

αιτερο ενδιαφέρον παρουσιάζει και το Αρχαιολογικό Μουσείο Κυθήρων, όπου ο επισκέπτης μπορεί να θαυμάσει ευρήματα προϊστορικών αλλά και κλασικών χρόνων από το νησί.

ΕΠΙΛΟΓΟΣ

Στον νου του ανθρώπου τα Κύθηρα γίνονται μία φλογερή επιθυμία. Και όταν τα “ανακαλύψει” αφήνουν τα αποτυπώματά τους για πάντα στην καρδιά του. (Εντυπώσεις όλα τα παραπάνω όπως καταγράφηκαν στο πρόσφατο ταξίδι που διοργάνωσε ο Σύλλογος Παραδοσιακής και Λαϊκής Τέχνης “Η Χρυσοπηγή”).

Ο Λέων των Κυθήρων.

ΓΙΑΝΝΗΣ ΜΑΡΗΣ:

Ο μυθιστοριογράφος που άνοιξε τον δρόμο για την αστυνομική λογοτεχνία στην Ελλάδα

ΒΑΓΓΕΛΗΣ ΧΑΤΖΗΒΑΣΙΛΕΙΟΥ*

Εκατό χρόνια συμπληρώνονται φέτος από τη γέννηση του Γιάννη Μαρή, που έβγαλε το αστυνομικό μυθιστόρημα της δεκαετίας του 1950 από το περιθώριο και την αφάνεια και το έφερε σε επαφή με το μεγάλο κοινό, ανοίγοντας τον δρόμο για τη μεταπολιτευτική άνθιση της αστυνομικής λογοτεχνίας, η οποία συνεχίζεται ανυποχώρητη μέχρι τις ημέρες μας. Τι, όμως, και ποιον ακριβώς αντιπροσωπεύουν τα αστυνομικά μυθιστορήματα του κατά κόσμο Γιάννη Τσιριμώκου (με αυτό το όνομα δημοσιεύτηκε το “Έγκλημα στο Κολωνάκι” στο περιοδικό “Οικογένεια”), που ήταν δεύτερος ξάδελφος του Ηλία Τσιριμώκου και μετείχε μαζί με τον τελευταίο και τον Αλέξανδρο Σβόλο στην ίδρυση της Ενωσης Λαϊκής Δημοκρατίας (ΕΛΔ), για να ενταχθεί αργότερα, όπως και η ΕΛΔ, στο ΕΑΜ και να εκλεγεί εθνοσύμβουλος;

*“Αστεγος” του Δημήτρη Κατσούδα.

υνεχίζοντας την πολιτική του διαδρομή, ο Μαρής φυλακίστηκε μετά τον πόλεμο επειδή η “Μάχη”, η εφημερίδα στην οποία εκτελούσε χρέη αρχισυντάκτη, έκανε συνταρακτικές αποκλήψεις για τα έκτροπα των κρατικών ανθρωποφυλάκων με τους εκποτισμένους της Μακρονήσου. Παρά τον αριστερό του προσανατολισμό, ο Μαρής, όταν θα καταπιαστεί με τη λογοτεχνία, θα παρακάμψει τον κοινωνικό αναβρασμό του σκληροπυρηνικού αμερικανικού αστυνομικού μυθιστορήματος (του λεγόμενου hard boiled), αναζητώντας καταφύγιο στην πατροπαράδοτη (και πιο ευρωπαϊκή) ιστορία μυστηρίου, όπου το κυρίαρχο στοιχείο είναι πρώτα ο συνωστισμός των υπόπτων για το έγκλημα και ύστερα ο βαθμιαίος αποκλεισμός τους (μέχρι να φτάσουμε στον πραγμα-

τικό δολοφόνο) με τη μέθοδο της λογικής συνεπαγωγής. Σε ένα τέτοιο πλαίσιο, ο Μαρής θα σταθεί εξ αρχής μακριά από οιοδήποτε πολιτικό γεγονός είτε της εποχής του είτε του Β' Παγκοσμίου Πολέμου. Οσο για τις επανειλημμένες αναφορές του στους μαυραγορίτες και τους δωσιλόγους της Κατοχής, λειτουργούν πρωτίστως ως διάκοσμος για το ξετύλιγμα της ίντριγκας. Πέρα από την πολιτική του αποχή, ο Μαρής θα στεγάσει στα μυθιστορήματά του όλα τα κοινωνικά στερεότυπα των δύο πρώτων μεταπολεμικών δεκαετιών. Από τις σελίδες του θα παρελάσουν ξανά και ξανά, με μεγαλύτερη ή μικρότερη συχνότητα, ο δημιουργικός επιστήμονας, ο διεφθαρμένος εκατομμυριούχος, ο τίμιος εργάτης, ο υπεράνω πάσης υποψίας υπάλληλος, ο άχρηστος αι-

ώνιος φοιτητής, αλλά και (πρωτίστως αυτοί) ο απειθαρχημένος ζυγκολός και η καταστροφική για αρσενικά και θηλυκά μοιραία γυναίκα.

Κεντρικός ήρωας του Μαρή είναι (ποιος δεν τον ξέρει); ο αστυνόμος Μπέκας: ένας επαρκιώς που ζει μίαν απολύτως ισορροπημένη και ακύμαντη ιδιωτική ζωή και αρνείται να κατανοήσει τα πρωτευουσιάνικα ήθη, προστατευμένος πίσω από τις ηθιολογικές του κορώνες. Η σύγκριση του Μπέκα με τον επιθεωρητή Μεγκρέ του Ζορζ Σιμενόν έχει γίνει και δεν είναι άστοχη: κι ο Μεγκρέ εκπροσωπεί έναν δύστροπο και μονίμως επιφυλακτικό επαρκιότητα. Με μια ουσιαστική διαφορά: ότι ο Μεγκρέ αγωνίζεται (και πετυχαίνει) να διεισδύσει στην ανώτερη κοινωνία ενώ ο Μπέκας, ως τελείως απροσάρμοστος, θα υπερασπιστεί μέχρι τέλους την άκαμπτη ηθική του, μένοντας μακριά από την επιρροή του οποιοσδήποτε αστικού ή μεγαλοαστικού κύκλου. Θα κάνει, όμως, κάτι τέτοιο τον Μπέκα και τον Μαρή εκθρούνει μια αστική τάξη «ξενόπληκτη και παρασιτική» και επιπροσθέτως ευαίσθητους παρατηρητές της “φυσικής ροπής της προς το έγκλημα», όπως έχει κατά καιρούς υποστηρίξει η κριτική; Μια τέτοια εικόνα μπορεί να εξυπηρετεί τη θεώρηση του Μαρή ως κοινωνικού συγγραφέα, αλλά δεν λαμβάνει υπόψη εκείνο το οποίο απουσιάζει πανηγυρικά από την πεζογραφία του: το μαύρο μυθιστόρημα. Οπως προσφυώς έχει επισημάνει ο Ανδρέας Αποστολίδης, ένας από τους πιο συστηματικούς μελετητές του, οι ιστορίες του δεν είναι ιστορίες κρατικής και κοινωνικής διαφθοράς, δεν απηχούν (δεν υπονοούν καν) οικονομικές ανισότητες που θα πυροδοτήσουν την εγκληματικότητα και δεν αποκαλύπτουν ανακριτικές ή δικαστικές πλάνες με σκοπό την καταγγελία των ταξικών προκαταλήψεων. Οι εγκληματίες του Μαρή δεν είναι οι έχοντες και οι κατέχοντες, αλλά όσοι αγωνίζονται να εξασφαλίσουν μια θέση στο άρμα του πλούτου και της υπεροχής των κρατούντων. «Στον Μαρή», υπογραμμίζει ο Αποστολίδης, «η φυσική ροπή προς το έγκλημα ανήκει στους προικοθήρες και των δύο φύλων, στους ζυγκολό και τις μαιτρέσες». Και το ίδιο το έγκλημα, παρόλα αυτά, αποτελεί ένα μάλλον ελαφρό και διασκεδαστικό θέαμα: ένα θέαμα που θα αντικαταστήσει το λαϊκό μελόδραμα με το αθηναϊκό σασπένς (με τα φώτα και την αγωνία της μεγαλούπολης) και θα παίξει μεταξύ ηδονοβλεψίας και ερωτικού γρίφου. Από τον Μαρή δεν λείπει, εντούτοις, η κοινωνική ματιά. Ας σκεφτούμε ξανά την πεισματική άρνηση του αστυνόμου Μπέκα να

εξοικειωθεί με το ύφος και τον τρόπο ζωής των υψηλών σαλονιών στα οποία μπαϊνοβγαίνει εξαιτίας των επαγγελματικών του υποχρεώσεων. Ο αστυνόμος δεν είναι ασφαλώς ο κοινωνικός ριζοσπάστης που εναντιώνεται στο αστικό καθεστώς, αλλά ένας συμπλεγματικός δημόσιος υπάλληλος που το βάζει στα πόδια επειδή συντρίβεται από την ανωτερότητα των αστών. Η καταπιεστική συνύπαρξη, εντούτοις, του Μπέκα με ό,τι τον ξεπερνά, θα βοηθήσει τον Μαρή να χτίσει μια δυαδική αντίθεση: μια κοινωνία που όντας θαμπωμένη από την απατηλή λάμψη της βιομηχανικής ανάπτυξης, της ναυτιλίας και του εφοπλισμού, αγνοεί επιδεικτικά τους καταθλιπτικούς της αντίποδες - την οικονομική και την κοινωνική δυσπραγία των ανθρώπων της καθημερινότητας. Με βάση την ίδια αντίθεση θα πρέπει να εξηγηθεί και η πληθωρική παρουσία των εργατικών και των μεσαίων στρωμάτων στα μυθιστορήματα του Μαρή. Εκφραστής της μικροαστικής ιδεολογίας, ο Μαρής δεν θα ανοίξει ποτέ την πόρτα του στον καυτό κοινωνικοπολιτικό βίο της προδικτατορικής Ελλάδας και θα τείνει προς την περιθωριοποίηση μετά το 1974. Να έπαιξε άραγε σε αυτό ρόλο η σταδιακή υποχώρηση της διχασμένης κοινωνίας η οποία έθρεψε επί πολλά χρόνια το έργο του; Σίγουρα, ναι. Στην πτώση του, πάντως, δεν αποκλείεται να συντέλεσε και κάτι άλλο: η εύλογη απέχθεια της μεταπολίτευσης απέναντι σε οιοδήποτε ένστολο ήρωα. Η μεταπολίτευση εξάλλου θα φέρει και άλλα πολλά. Ο Αποστολίδης θα καταγράψει τα κομβικά σημεία της καινούργιας τοπιογραφίας του αστυνομικού δελτίου: από την τρομοκρατία της 17 Νοέμβρη επί μια σχεδόν τριακονταετία και την Εταιρεία Δολοφόνων της δεκαετίας του 1980 μέχρι την ανάδειξη στο προσκήνιο της δεκαετίας του 1990 των συμμοριών της νυχτερινής ζωής και του λαθρεμπορίου πετρελαίου.

Σήμερα το έργο του Μαρή αναβιώνει υπό τις καλύτερες προϋποθέσεις: ένα μεγάλο μέρος του, το οποίο παρέμεινε δημοσιευμένο στις εφημερίδες και τα περιοδικά, χωρίς να καταλήξει ποτέ σε βιβλίο, επανεκδίδεται από την Άγρα, φέρνοντας κοντά μας έναν συγγραφέα που παρά τις θεμελιώδεις αλλαγές οι οποίες μας χωρίζουν από την εποχή του διατηρεί ακόμη τόσο την αφηγηματική του δύναμη όσο και την εικονοπλαστική του ικανότητα.

*Ο Βαγγέλης Χατζηβασιλείου είναι κριτικός λογοτεχνίας

Αγοράζοντας Σχολιά UNICEF
Βοηθάτε να πάνε Σχολείο
ακόμα περισσότερα Παιδιά

Όλα τα είδη της UNICEF μπορείτε να τα βρείτε στα:

ΚΑΤΑΣΤΗΜΑΤΑ UNICEF
ΑΘΗΝΑ: Ξενίας 3, Πλ. Μαβίλη, Τηλ.: 210 77 99 056
ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗ: Ι. Δέλλιου 2, Πλ. Συντριβανίου, Τηλ.: 2310 286 916

ΠΕΡΙΠΤΕΡΑ UNICEF
• Αθήνα - Πλατ. Κοραή (26 Αυγούστου έως 23 Σεπτεμβρίου)
• The Mall Athens - Μαρούσι (25 Αυγούστου έως 23 Σεπτεμβρίου)
• Golden Hall - Μαρούσι (26 Αυγούστου έως 22 Σεπτεμβρίου)

ΜΕΤΡΟ ΣΥΝΤΑΓΜΑΤΟΣ - 3ήμερο ΣΧΟΛΙΚΟ ΒΑΖΑAR
(από 8 έως και 10 Σεπτεμβρίου από τις 9 το πρωί έως τις 9 το βράδυ)

ΕΚΘΕΣΗ ΒΙΒΛΙΟΥ - Ζάππειο
(από 2 έως 18 Σεπτεμβρίου)

Επίσης, ΤΕΤΡΑΔΙΑ θα βρείτε σε επιλεγμένα καταστήματα:
• του σμίλου καταστημάτων της Τράπεζας Πειραιώς
• ΕΛ.ΤΑ.

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΕΘΝΙΚΗ ΕΠΙΤΡΟΠΗ UNICEF
ΑΝΔΡ. ΔΗΜΗΤΡΙΟΥ 8 & ΤΖ. ΚΕΝΝΕΝΤΥ 37, 161 21 ΚΑΙΣΑΡΙΑΝΗ
Τηλ.: 210 7255 555, Φαξ: 210 7252 555, www.unicef.gr

Αφορμή

ΓΙΑΝΝΗΣ ΚΑΛΟΓΕΡΟΠΟΥΛΟΣ

yannis.kalo@gmail.com · no14me.blogspot.gr/

Η κόρη του ταριχευτή

» Kate Mosse (μτφρ. Μυρσίνη Γκανά, εκδόσεις Μεταίχμιο)

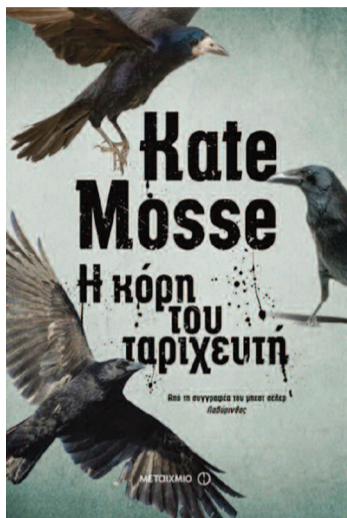
«Η ταρίχευση είναι μια τέχνη. Πάνω απ' όλα, έχει να κάνει με την ομορφιά. Με τη διατήρηση της ομορφιάς, την απεικόνιση της ομορφιάς, τον τρόπο που θα βρει κάποιος για να αιχμαλωτίσει την ουσία ενός πουλιού ή ζώου».

Ο Χάρι κουνούσε το κεφάλι. «Είμαι ζωγράφος. Δηλαδή δεν βγάζω έτσι τα προς το ζην, αλλά θα συμβεί κι αυτό. Το ίδιο λοιπόν νιώθω κι εγώ όταν δουλεύω έναν πίνακα, ότι έχει να κάνει όχι μόνο με την μπογιά στον καμβά αλλά και με όσα κρύβονται κάτω από την επιφάνεια». Τράβηξε το πανί από το γυάλινο φέρετρο της κάργας. «Αυτό εδώ όμως, αυτό είναι πολύ πιο δύσκολο. Πώς καταφέρνει κανείς να μην καταστρέψει αυτό ακριβώς που προσπαθεί να διασώσει;».

ποίες εκλάμψεις φωτίζουν τις σκοτεινές πλευρές του παρελθόντος, όμως της είναι δύσκολο να συνθέσει την πλήρη εικόνα. Ο πατέρας της δεν μιλάει πολύ. Μεγαλώνοντας στο πλευρό του πατέρα της, η Κόνι έμαθε τα μυστικά της ταρίχευσης. Το πτώμα μιας γυναίκας, κοντά στο σπίτι τους, θα αποτελέσει την αρχή μια αλληλουχίας γεγονότων, αρκετά μπερδεμένων, τα οποία θα τη φέρουν κοντά με έναν νεαρό ζωγράφο, τον Χάρι, με τον οποίο φαίνεται να μοιράζονται τελικά ένα κοινό παρελθόν, γεγονός που θα αποκαλυφθεί σταδιακά και με αυξανόμενη ένταση.

Το παρελθόν επανέρχεται για να πάρει εκδίκηση και τα μυστικά ανεβαίνουν στην επιφάνεια. Εγκλημα, τιμωρία, δικαιοσύνη.

Η Κέιτ Μος, γεννημένη στο δυτικό Σάσεξ, στήνει μια γοτθική ιστορία εκδίκησης, στηριζόμενη -ή στοχεύοντας- στην ατμόσφαιρα. Αυτό είναι -ή θέλει να είναι- το μεγάλο ατού του μυθιστορητή, κάτι για το οποίο δεν είμαι απόλυτα σίγουρος αν το επιτυγχάνει. Χωρισμένη σε κεφάλαια, ανάλογα με τον τόπο εξέλιξης της δράσης. Η κόρη του ταριχευτή, διαβάζεται γρήγορα και αβίαστα, γεγονός που περιλαμβάνεται σίγουρα στα υπέρ του βιβλίου. Όπως και το στοιχείο της ταρίχευσης, που πέρα από τη σημασία του εντύπου της εξέλιξης της πλοκής, αποτελεί ένα γοτθικό συστατικό, και με μια φιλοσοφική διάσταση, όπως αποτυπώνεται στο παραπάνω απόσπασμα. Οι

χαρακτήρες είναι καλοσχηματισμένοι, δοσμένοι με σαφήνεια και φυσικότητα, με το παρελθόν τους, το οποίο αποκαλύπτεται σταδιακά, να ολοκληρώνει την εικόνα τους, κάτι το οποίο αποδεικνύει τη δουλειά της συγγραφέως σε όλα τα στάδια της συγγραφής.

Εκεί όμως που βρίσκεται η ένστασή μου, η κυρίως ένστασή μου, είναι στο μυστήριο. Εξηγούμαι: μου έμεινε η αίσθηση πως η Μος κάπως σκόπιμα θολώνει την ιστορία με στόχο να επιτείνει το μυστήριο, χρησιμοποιεί δηλαδή το μυστήριο για να δημιουργήσει μυστήριο, βιάζοντας κάπως τις καταστάσεις, θέτοντας περισσότερα ερωτήματα απ' όσες απαντήσεις γνωρίζει να δώσει.

Είχα μεγαλύτερες προσδοκίες απ' όσες τελικά ικανοποίησε η ανάγνωση, δυστυχώς.

ΟΙΚΟ-ΛΟΓΙΕΣ

Το "τσουρί"

ΑΘΑΝΑΣΙΟΣ ΔΕΙΚΤΑΚΗΣ

Τι ήταν το "τσουρί"; Συνήθως ένα σιδερένιο κυκλικό κατασκεύασμα. Να σαν ένα τσέρκι βαρελιού σε μικρό μέγεθος φυσικά κι άλλες φορές σε άλλο σχήμα, πλακερό. Και το ένα και το άλλο, ήταν ένα άθυρμα, ένα παιχνίδι παιδικό και από τα λίγα και τα χαρακτηριστικά εκείνα τα φτωχά, κατοχικά, μα και μετακατοχικά χρόνια.

Τσουρί, γιατί το "τσουρούσαμε", το κυλούσαμε, το κυλιντρούσαμε, το παίζαμε. Μα είχαμε και άλλα, βιομηχανικά παιχνίδια εκείνα τα χρόνια; Να αγοράζαμε -αλίμονο- παιχνίδια, που δύσκολα βρίσκαμε το καθημερινό μας ψωμί; Πέντε - έξι χρονών εγώ και μόλις που είχαν φύγει οι Γερμανοί. Εμένα στο σπίτι της γιαγιάς μου. Από το κοντινό χωριό, που και το πατρικό μου, μας επισκέφτηκε η μάνα μου και για δώρο μου κρατούσε ένα "τσουρί"! Μου το πρόσφερε με χαρά και καμάρι. Μικρό, σιδερένιο, πλακέ και κοκκίνιζε κιόλας. Ήταν από γερμανική νάρκη.

Οι κατακτητές, για να εξασφαλίσουν για πολλά χρόνια την κυριαρχία τους στο νησί, είχαν κουκουλώσει στην άμμο των παραλιών μας νάρκες - παγίδες, για να εμποδίσουν την αποβίβαση ξένων αντιπάλων στρατευμάτων. Πολύτιμο το εκρηκτικό υλικό της νάρκης, γίνονταν

δυναμίτες για τα ψάρια και πολύ επικίνδυνο. Η παραλία των Κάτω Μεσογείων και των Φαλασάρνων ήταν γεμάτες. Τέχνη πολλή και προσοχή χρειαζόταν το "λύσιμό" τους και πολλοί Μεσογειανοί μαρτυρήσαν στην προσπάθειά τους να αποκτήσουν το πολύτιμο υλικό. Παρακαλώ, δεκατέσσερις Μεσογειανοί σκοτώθηκαν στην προσπάθειά τους με τις νάρκες. Αλλά αυτό το γεγονός είναι θέμα άλλου χρονογραφήματος.

- Εμείς θα φύγουμε, εσείς θα σκοτώνεστε! έλεγαν λίγο πριν ξεκουμπιστούν από τα ιερά χώματα της Κρήτης οι Ούννοι.

Από κάποιον γείτονα είχε αποκτήσει η καμήνη η μάνα μου το αυτοσχέδιο παιχνίδι και με ικανοποίησε μου το προσέφερε. Στην παιδική μου μνήμη μένει εκείνη η εντύπωση της απόκτησης ενός αντικειμένου ψυχαγωγίας. Νομίζω λίγες φορές χάρηκα τόσο, στη διάρκεια της παιδικής μου ζωής. Μα, τι ήθελε ένα παιδάκι εξάλλου, εκείνα τα πέτρινα χρόνια; Λίγο ψωμί κι ένα παιχνιδάκι! Και θέλω και δεν θέλω, κάνω σύγκριση με τη σημερινή κατάσταση της αφθονίας και της ευμάρειας. Τα σημερινά παιδιά έχουν τόσα παιχνίδια που... παρακαλούν τους γονείς τους να μην τους φέρουν άλλα! Κουρντιστά, ηλεκτρονικά, φουσκωτά, απλά και σύνθετα και πολυσύνθετα, γεμίζουν τα ράφια, το τραπέζι, τις ντουλάπες και όλους τους χώρους!...

Συνήθως στις επισκέψεις μου στα σημερινά σπίτια, βλέπω το κάθε παιδί να έχει ένα δωμάτιο γεμάτο παιχνίδια!

Βιβλία

Ο σκαλιστής των μπαστουνιών

Νίκος Παργινός

Εκδότης: Φιλύρα

Το ξύλο είναι όπως ο άνθρωπος. Οριμάζει με τον καιρό και μπορείς να του δώσεις το σχήμα που θέλεις και επιθυμείς. Το έμαθα καλά χρόνια τώρα. Κι από το ξύλο μπορείς να φτιάξεις τα πάντα. Αρκεί να βρεις το κατάλληλο κομμάτι, να το αφήσεις να αναπνεύσει, να ωριμάσει και να ετοιμαστεί κατάλληλα, ώστε να υποδεχθεί το επιθυμητό χέρι σου.

Κι όταν περάσει ο καιρός, τότε μόνο μπορείς να το μεταμορφώσεις.

Να εκπαιδεύσεις τα στρώματά του και να το σμιλεύσεις περίτεχνα. Να του αλλάξεις σχήμα και μορφή κατά το δοκούν. Να γίνεις

θεός και να νιώσεις τη μαγεία της δημιουργίας να σε περιστοιχίζει. Τότε, πίστεψέ με, γίνεσαι ένα με το ξύλο που λαξεύεις. Τα δάκτυλά σου γίνονται προέκταση της επιφάνειάς του, το αγγίζεις και νιώθεις πως αγγίζεις ένα ξεκασμένο κομμάτι του εαυτού σου. Έτσι είναι, πίστεψέ με, και ο άνθρωπος. Θέλει τον χρόνο του και φυσικά θέλει αγώνα. Θέλει μεράκι και απεριόριστη υπομονή.

Μπορείς να τον επεξεργαστείς, να επενδύσεις πάνω του, να αλλάξεις την υπόστασή του, την κοσμοθεωρία του, τα όνειρα και τις επιδιώξεις του, να τον αλλοτριώσεις, να τον μεταμορφώσεις. Αυτό έμαθα τόσα χρόνια πλάι στο ξύλο, χαϊδεύοντάς το για μια ζωή. Αυτό έμαθα τόσα χρόνια κι ανάμεσα σ' ανθρώπους, εγώ, ο Σκαλιστής των Μπαστουνιών.

Τα τρία στίγματα του Πάλμπερ Έλντριτς

Φίλιπ Κ. Ντικ

μετάφραση: Δημήτρης Αρβανίτης

Εκδότης: Κέδρος

Στις ασφικτικά πυκνοκατοικημένες αποικίες του διαστήματος στον εικοστό πρώτο αιώνα,

η εξαθλίωση και η παρακμή της ζωής μπορούν να γίνουν υποφερτές μόνο με τη χρήση του Καν-Ντι, ενός ναρκωτικού που επιτρέπει στον χρήστη να μεταφερθεί μαζί με τους συγκατοίκους του στις αποικιακές τρώγλες

σε έναν κοινό χώρο ψευδαισθήσεων. Όταν όμως ο αιγυπτιακός μεγιστάνας Πάλμπερ Έλντριτς επιστρέφει από ένα διαπλανητικό ταξίδι, στις αποσκευές του κουβαλάει ένα νέο ναρκωτικό, το Τσου-Ζεντ, που προσφέρει μια ασύγκριτα πιο εθιστική εμπειρία από το Καν-Ντι. Θα μπορούσε άραγε αυτή η επαναλαμβανόμενη κατάσταση νάρκωσης και ψευδαισθήσεων να αποτελεί μέρος ενός ευρύτερου διαβολικού σχεδίου;

Γραμμένο το 1965, το πιο μεταφυσικό μυθιστόρημα του Philip K. Dick και ένα από τα σημαντικότερα έργα του, εξερευνά την ιδέα της ύπαρξης του απόλυτου κακού, που κυβερνά το σύμπαν και καταστρέφει τα πάντα.

Βενετσιάνικες Βινιέτες

Αντωνία Πανταζοπούλου - Σακελλαρίου

Εκδότης: Κέδρος

Βενετία 1797. Η Δημοκρατία της Γαληνοτάτης καταρρέει. Ο γιατρός Λουτζάνι, που έζησε όλη του τη ζωή στο γκέτο των Εβραίων της πόλης, κατηγορείται πως σκό-

τωσε τον Βενετό αριστοκράτη τον οποίο προσπαθούσε να γιατρέψει. Στο Κάμπο ντέι Μόρι καταργείται ο χρόνος, κι από ένα παιχνίδι των συμπτώσεων βρίσκονται εκεί:

Ο Παύλος Ιακωβίδης, που ζωγραφίζει στα χνάρια του Τιντορέτο προσπαθώντας να ξεχάσει την Ελένη, την οποία μαχαίρωσε από έρωτα το 1908. Η γυναίκα που στέκεται στην αυλή της Παναγίας των Θαυμάτων και θυμίζει τη φτωχή Μανουελίτα, που περπατούσε για να ξεφύγει από τους στρατιώτες στη Σεβίλη, μετά το τέλος του Ισπανικού Εμφυλίου το 1939.

Ο αστυνόμος Ντινόπουλος, που ήρθε από την Πελοπόννησο το 1964, όταν έχασε τη γυναίκα του Αμαλία.

Η Σιμόν που δεν ταξίδεψε στη Βενετία, μια και όταν το 2005 ο τυφώνας Κατρίνα κατέστρεψε τη Νέα Ορλεάνη, όλα τα θυμωμένα καβούρια του κόσμου τράβησαν μέσα στο μυαλό της.

Πέντε ετερόκλητες ιστορίες που κρέμονται από μια κλωστή, έτοιμη να κοπεί, στη Βενετία που κώνεψε τις καλασμένες ζωές των ανθρώπων που έζησαν όσο γραφόταν το βιβλίο.

Ο Αντερς ο φονιάς και οι φίλοι του

Γιούνας Γιούνασον

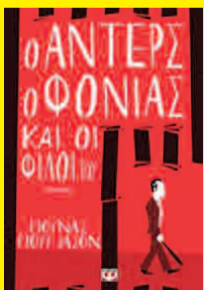
Μετάφραση: Γρηγόρης Ν. Κονδύλης

Εκδότης: Ψυχογιός

Σε έναν παλιό οίκο ανοχής και νυν φθινό ξενοδοχείο, συναντιούνται τυχαία τρεις εντελώς διαφορετικοί και άγνωστοι μεταξύ τους άνθρωποι: μια πρώην ιερέρως, που έχει μόλις αποεμφυφθεί από την Εκκλησία, ο κατεστραμμένος εγγονός ενός

πρώην εκατομμυριούχου, ο οποίος εργάζεται πλέον ως ρεσεψιονίστας, και ο Αντερς ο Φονιάς, δολοφόνος που έχει μόλις αποφυλακιστεί. Οι συνέπειες της γνωριμίας τους θα είναι ξεκαρδιστικά ολέθριες!

Βλέποντας στο πρόσωπο του Αντερς του Φονιά μια μοναδική εμπορική ευκαιρία, η αταίριαστη τριάδα ιδρύει μια ασυνήθιστη επιχείρηση. Η ιερέρως και ο ρεσεψιονίστας θα χειρίζονται τη στρατηγική και τις δημόσιες σχέσεις και θα συντονίζουν τις "αποστολές" του Αντερς του Φονιά.

παιδότοπος

ΒΑΓΓΕΛΗΣ
Θ. ΚΑΚΑΤΣΑΚΗΣ
kakatsakis@sch.gr

Β1 ΤΑΞΗ 5ου ΔΗΜ. ΣΧ. ΧΑΝΙΩΝ

Στον παππού και στη γιαγιά με αγάπη

Μιχάλης Μαλεκάκης,
Αρτέμης Καντανολέων

Καλοί μου φίλοι, καλό Σαββατοκύριακο!

Πέντε ποιήματα από παλιά Αναγνωστικά των πρώτων τάξεων του Δημοτικού, για τον παππού και τη γιαγιά, το καθένα με την ζωγραφιά του, στον σημερινό Παιδότοπο. Να 'ναι καλά και η φίλη διευθύντρια του 5ου Δημ. Σχ. Χανίων, που είχε τον ρόλο του ταχυδρόμου, και βέβαια η δασκάλα της Β1 τάξης του ίδιου Σχολείου Τόνια Σκουλά, που "δίδαξε" στους μαθητές της τα ποιήματα, με αφορμή την Παγκόσμια Ημέρα της Τρίτης Ηλικίας, την Ημέρα του Παπ-

πού και της Γιαγιάς, που γιορτάζεται σήμερα, ανταποκρινόμενη σε σχετική πρότασή μου. Πάντα αξία, καλή μου συνεργάτις από τα παλιά! Να χαιρεσετε τους παππούδες και τις γιαγιάδες σας, Δευτεράκια του 5ου και να σας χαίρονται! Χρόνια πολλά και καλά σε όλους τους παππούδες και σε όλες τις γιαγιάδες!

Σας χαιρετώ με αγάπη όλους!
Βαγγέλης Θ. Κακατσάκης,
δάσκαλος

Μαρίνα Βασιλείου,
Ανδριάννα Κωστάκη

Η γιαγιά και η εγγονή της

Να τη πάλι απόψε
στο κοντό σκαμνί της
η γιαγιά η Φιορούλα
με την εγγονή της.

Η εγγονή διαβάζει
κι η γιαγιά προσέχει.
Θε μου, τι ευτυχία,
τι καμάρι που έχει!

«Τώρα εσύ, γιαγιά μου,
λέγε παραμύθια
για βασιλοπούλες
και κουτά ορνίθια.

Εγώ θα σου διαβάζω,
ε γιαγιά, να μάθεις...»
Κι η γιαγιά: «Ψυχή μου,
την ευχή μου να 'χεις!».

Κώστας Καλαπανίδας
(από το Αλφαβητάριο
Η γλώσσα μου, 1982)

Αλέξανδρος Γιολλάσης,
Νικόλας Κατσομπενάκης

Ο παπούλης

Τώρα φέρνει στο μαντήλι
κόκκινο γλυκό σταφύλι.

Ο παπούλης σαν κοπέλι
κάθε μέρα πάει στ' αμπέλι.

Τώρα κάθετα δραγάτης
ο παπούλης ανοιχτομάτης.

Και του πάμε το φαί του
και μας δίνει την ευχή του.

Και το Μάμ με τους ανθούς
κορφοκόβει τους βλαστούς.

Κι ως να διπλοξεφυλλίση
η αγουρίδα έχει γυαλίσει.

Μας φιλέβει και σταφύλια
σε καλάθια, σε μαντήλια.

Βασίλης Ρώτας

Η γιαγιά μας η καλή

Η γιαγιά μας η καλή
έχει κότα στην αυλή,
κότα με κοτόπουλα,
χίνα με χηνόπουλα.

Ασπρη πάπια με παπιά,
γάιδαρο με τόσα αυτιά,
προβατίνα με τ' αρνάκι,
αγελάδα, μοσχαράκι.

Γάτα με το σκύλο,
του σπιτιού το φίλο,
γαλοπούλες κι ένα γάλο,
φουσκωμένο και μεγάλο.

Και τον πρώτο πετεινό
μέσα σ' όλο το χωριό,
που λαλεί τη χαρουγή
στις γιαγιάς μας την αυλή.

(από το αναγνωστικό Ε' Δημοτικού
Ο πύργος του Βοσπόρου, 1927)

Σταύρος Κωνσταντινόπουλος, Ιωσήφ Λιονάκης, Αντώνης Δαουκάκης,
Τάσος Αναστασιάδης, Δημήτρης Αρτζουχαλετζής, Γιώργος Γκογκολαουρι.

Θέλω τον παπού και τη γιαγιά κοντούς

Θέε μου, σε παρακαλώ
τον παπού μου να κοντύνεις
και γιαγιά πολύ ψηλή
στα παιδιά μη δίνεις.

Εύκολα θέλω να φτάνω
τον παπού και τη γιαγιά
να μπορούν να τους χαϊδέω
τ' άσπρα κάτασπρα μαλλιά.

Ο παπούλης κι η γιαγιούλα
θέλω να 'ναι πιο κοντά.
Οχι να 'ναι αυτοί στα ύψη
κι εγώ τόσο χαμηλά.

Θέλω να 'μαστε ίσια, ίσια
και να παίζουμε μαζί.
Ετσι πιο όμορφη θα νιώθω
τη ζωή.

Γι' αυτό άκουσέ με, Θεέ μου,
κάνε τους και τους δυο κοντούς.
Αυτό πάει να πει γιαγιούλα
και γλυκός γλυκός παπούς.
Ρένα Καρθαίου

ΓΙΑΝΝΗΣ ΜΟΥΝΤΟΓΙΑΝΝΑΚΗΣ*

Περί Βιβλίου και Βιβλιοθηκών...

«Οποιος λέει πως έχουμε μόνο μια ζωή, μάλλον δεν έχει διαβάσει βιβλία», λέει μια γνωστή παροιμία. Μια παροιμία που φανερώνει την πολυσήμαντη διάσταση του βιβλίου. Οι Βιβλιοθήκες θα έπρεπε να είναι απαραίτητος θεσμός μιας χώρας, όπως είναι τα Σχολεία και τα Νοσοκομεία και μάλιστα ισότιμος με αυτούς και συνταγματικά κατοχυρωμένος.

Η ανάγνωση βιβλίων χαρίζει ζωή. Σε αυτό το συμπέρασμα κατέληξαν Αμερικάνοι επιστήμονες που πραγματοποίησαν σχετική έρευνα, διευκρινίζοντας, ωστόσο, ότι η ανάγνωση περιοδικών και εφημερίδων προκαλεί πολύ μικρότερο όφελος, ως προς την παράταση των χρόνων ζωής, σε σχέση με αυτό που προκύπτει από την ανάγνωση βιβλίων λογοτεχνίας(1).

Ταυτοχρόνως, παλαιότερες έρευνες έχουν αποδείξει, ότι η ανάγνωση βιβλίων βοηθά στην καλή λειτουργία του ύπνου, στην καλή ψυχική διάθεση, ακόμη και στην καθυστέρηση της νόσου Αλτσχάιμερ κ.λπ. Τα βιβλία αυξάνουν τη συναισθηματική νοημοσύνη, μειώνουν το άγχος, επιτρέπουν στην ψυχή να ταξιδεύει, εμπνέουν.

Πιο αναλυτικά, το έργο και η αποστολή μιας βιβλιοθήκης, είναι η αποθήκευση, η συντήρηση και η διάδοση της γνώσης και της πληροφορίας, η υποστήριξη των εκπαιδευτικών και ερευνητικών δραστηριοτήτων, η διεύρυνση των εκπαιδευτικών στόχων, η υποστήριξη των κοινωνικών δραστηριοτήτων, η ψυχαγωγία, η εξυπηρέτηση του αναγνωστικού κοινού κ.ά. Η βασική λειτουργία μιας βιβλιοθήκης είναι να μπορέσει να γίνει το σημείο συνάντησης, ο χώρος όπου διασταυρώνονται οι ιδέες, οι μνήμες και οι πληροφορίες τόσο της τοπικής κοινωνίας όσο και των ευρύτερων περιοχών.

Μια βιβλιοθήκη είναι μια "αποθήκη γνώσεων" και ας έχουμε περάσει πια, στην εποχή της τεχνολογίας και της ψηφιοποίησης. Μέσα σε εκείνη «βρίσκονται» οι άνθρωποι της τοπικής κοινωνίας και το συγγραφικό τους έργο, οι οποίοι ταξιδεύουν και έξω από εκείνη. Το γεγονός αυτό φανερώνει πως, οι βιβλιοθήκες θα είναι πάντα κέντρο διαλόγου, συζήτησης και ανταλλαγής απόψεων και καλλιέργειας της γνώσης. Υπάρχουν πολλά παραδείγματα σε διάφορα μέρη του κόσμου, από απλούς πολίτες εθελοντές και όχι μόνο, οι οποίοι προσπαθούν να διαδώσουν τη γνώση και τον Πολιτισμό μέσα από τις κινητές βιβλιοθήκες.

Σε μια περιοχή της Κολομβίας που ονομάζεται La Gloria, ο δάσκαλος Luis Soriano, φέρνει τα βιβλία στα παιδιά με την κινητή του βιβλιοθήκη που ταξιδεύει πάνω σε δύο γαϊδουράκια. Την ονομάζει BiblioBurro και το όνομά της προκύπτει από τις λέξεις Biblio, δηλαδή βιβλίο, και Burro, που σημαίνει γαϊδουράκι. Όταν, επίσης, η British Telecom αποφάσισε να ηγηθεί τον εμβληματικό κόκκινο τηλεφωνικό θάλαμο από την πόλη Westbury-sub-Mendip της Νότιας Αγγλίας, οι ντόπιοι ανέλαβαν δράση: τον μετέτρεψαν σε μία από τις μικρότερες βιβλιοθήκες στον κόσμο –την οποία διαχειρίζονται εθελοντές. Η εν λόγω βιβλιοθήκη είναι ανοιχτή όλο το 24ωρο -διαθέτει μάλιστα και φως για τους ξενύχτες που θα νιώσουν την επιτακτική ανάγκη της ανάγνωσης. Η συλλογή της απαρτίζεται από 100 βιβλία, CD's και DVD's και εμπλουτίζεται από τις ιδιωτικές συλλογές των κατοίκων της πόλης. Οι χρήστες φέρνουν τα δικά τους βιβλία και δανείζονται άλλα, που δεν έχουν διαβάσει.

Στις Φιλιππίνες, η "Beer Beer Books" είναι μια κινητή βιβλιοθήκη, η οποία προσφέρει βιβλία στα παιδιά σε περιοχές που έχουν πληγεί από καταστροφές. Στην Τζακάρτα ο Nuradi Indra Wijaya οδηγεί μοτοσικλέτα-βιβλιοθήκη σε έξι χωριά κάθε εβδομάδα και παίρνει παραγγελίες για τα βιβλία που θέλουν μικροί και μεγάλοι. Στη συνέχεια, τα παίρνει από το μικρό βιβλιοπωλείο του στη πόλη και τα παραδίδει. Το έργο του θεωρείται σημαντικό, καθώς πριν από μερικά χρόνια μια κοινότητα του ζήτησε βιβλία σχετικά με τη βελτίωση των φυτών

και της βιολογικής γεωργίας. Από τότε που τα προμηθεύτηκε, οι αγρότες σταμάτησαν τη χρήση χημικών λιπασμάτων και βελτίωσαν την παραγωγή τους. Αλλά και η μογγολική παιδική κινητή βιβλιοθήκη, μεταφέρεται πάνω σε μια καμήλα και φέρνει βιβλία για τα παιδιά των νομάδων σε απομονωμένα χωριά και τις περιοχές της ερήμου Γκόμπι.

Ακολουθώντας, στην εμπόλεμη Συρία υπάρχουν άνθρωποι που πολεμούν να διασώσουν ότι απομένει από τον πολιτισμό της χώρας, με μεγάλο κίνδυνο της ζωής τους. Σε ένα υπόγειο του προαστίου Νταράγια της Δαμασκού, λειτουργεί μια δωρεάν βιβλιοθήκη καθώς, περίπου 40 άνθρωποι αποφάσισαν να περισώσουν -και συνεχίζουν να το κάνουν- από τα συντρίμια όσα περισσότερα βιβλία μπορούσαν. Κατάφεραν, μάλιστα με πολύ κόπο, να συγκεντρώσουν περίπου 15.000 βιβλία όλων των κατηγοριών και να δημιουργήσουν μια μικρή κοιτίδα Πολιτισμού μέσα στην εμπόλεμη ζώνη.

Από την άλλη, υπάρχει και το πολύ γνωστό παράδειγμα της βιβλιοθήκης της Αλεξάνδρειας, την οποία ίδρυσε ο Πτολεμαίος ο Α΄, εκπληρώνοντας το όνειρο του Μ. Αλεξάνδρου, που και αυτός με τη σειρά του το είχε εμπνευστεί από τον Αριστοτέλη. Έτσι άρχισε η συγκέντρωση όλου του επιστημονικού και πολιτιστικού πλούτου που ήταν σκορπισμένοι σε διάφορες συλλογές και βιβλιοθήκες της εποχής. Λέγεται, μάλιστα ότι αρχικά τοποθετήθηκαν 200.000 τόμοι, τα οποία διπλασίασε ο διάδοχος του, Πτολεμαίος Β΄. Στο πέρασμα των αιώνων η βιβλιοθήκη της Αλεξάνδρειας εξελίχθηκε σε μία από τις μεγαλύτερες βιβλιοθήκες του αρχαίου κόσμου και ένα είδος πρώτου -κτηριακά- αρχαίου πανεπιστημίου της εποχής. Ο πλούτος της ανερχόταν στις 700.000 χειρόγραφες περγαμνές και διανοούμενοι της εποχής, επιστήμονες, μαθηματικοί, ποιητές, πήγαιναν εκεί για να μελετήσουν και να ανταλλάξουν ιδέες. Δυστυχώς, όμως, η βιβλιοθήκη κάπκε καταστρέφοντας σχεδόν όλα τα χειρόγραφα που υπήρχαν.

Στις ημέρες μας, η κατάσταση στην Ελλάδα, όσον αφορά τις σχολικές βιβλιοθήκες, είναι τραγική. Το 2011, έκλεισαν περίπου χίλια σχολεία, καθώς και 757 Σχολικές Βιβλιοθήκες της Δευτεροβάθμιας Εκπαίδευσης.

Οι υπεύθυνοι των σχολικών βιβλιοθηκών κλήθηκαν στην κυριολεξία, να παραδώσουν τα κλειδιά και έκτοτε εκείνες λειτουργούν υποτυπωδώς, από 2 μέχρι 6 ώρες την εβδομάδα και εφόσον υπάρχει εκπαιδευτικός που μπορεί να θέλει συμπλή-

ρωση του σχολικού ωραρίου του. Να σημειωθεί, επίσης, πως σήμερα, δεν λειτουργεί ούτε μία σχολική βιβλιοθήκη στην Πρωτοβάθμια εκπαίδευση.

Παρ' όλα αυτά, στην Ορθόδοξη Ακαδημία Κρήτης (ΟΑΚ), στο Κολυμπάρι Χανίων, υπάρχει η Βιβλιοθήκη "Το Φως", η οποία δημιουργήθηκε το 1995 και αποτελεί προσφορά του Αμερικάνου λογοτέχνη Robert Fulghum, ο οποίος κάλυψε τις δαπάνες του κτηρίου και της επίπλωσής αυτού. Είναι μία από τις πληρέστερες θεολογικές βιβλιοθήκες, αλλά και ένας ιστορικός χώρος πλέον, καθώς στην Αγία και Μεγάλη Σύνοδο της Ορθόδοξης Εκκλησίας, που έλαβε μέρος στην Ορθόδοξη Ακαδημία Κρήτης τον Ιούνιο του 2016, η Βιβλιοθήκη "Το Φως", χρησιμοποιήθηκε από το Γραφείο Τύπου του Οικουμενικού Πατριαρχείου ως χώρος εργασίας.

Η συλλογή της Βιβλιοθήκης της ΟΑΚ, αποτελείται από περίπου από 30.000 βιβλία και 10.000 περιοδικά όλης της θεματολογίας, (π.χ. ιστορικά, τοπική Ιστορία, επιστημονικά, νομικά, ιατρικά, λογοτεχνικά, Τέχνης κ.ά.). και κυρίως Θεολογικά, αλλά ακόμη και βιβλία για παιδιά, τα οποία συνεχώς εμπλουτίζονται με νέα. Οι συλλογές είναι κυρίως στα Ελληνικά, στα Αγγλικά, στα Γερμανικά, στα Γαλλικά, στα Ρωσικά, αλλά και σε άλλες γλώσσες. Επισκέψεις προγραμματίζονται από μαθητές σχολείων, κατά τις οποίες, τα παιδιά ξεναγούνται στο χώρο, μαθαίνουν, για τη διαδρομή του βιβλίου από το τυπογραφείο στη βιβλιοθήκη, ανοίγουν τους οριζόντιους αναζητώντας, διαβάζοντας και ξεφυλλίζοντας βιβλία, έρχονται σε επαφή με την τεχνολογία κ.ά. Ταυτοχρόνως, μαθαίνουν για τη ψηφιοποίηση των 800.000 σελίδων, σημαντικών θεολογικών και ιστορικών βιβλίων, που ολοκληρώθηκε τον Σεπτέμβριο του 2015 σε συνεργασία με τον Δήμο Πλατανιά, έργο με τίτλο "Ανάδειξη του Ορθόδοξου Πολιτιστικού Αποθέματος του Νομού Χανίων" (2). Όμως, το σημαντικότερο όλων, είναι πως έρχονται σε επαφή με συμμαθητές τους, αναλύοντας και εκθέτοντας προβληματισμούς μεταξύ τους, με αφορμή τον μαγικό κόσμο του βιβλίου. Η Ορθόδοξη Ακαδημία Κρήτης προσπαθεί να στηρίζει τα εκπαιδευτικά προγράμματα με εκπαιδευτικές δράσεις που αφορούν τον μεγάλο Κρητικό συγγραφέα Νίκο Καζαντζάκη αλλά και άλλους σημαντικούς ανθρώπους του πνεύματος όπως του Μακαριστού Μητροπολίτη Κισάμου και Σελίνου κυρού Ειρηναίου Γαλανάκη, του El Greco, αλλά και προγράμματα που αφορούν τις Ανανεώσιμες Πηγές Ενέργειας, το Περιβάλλον, τον Πολιτισμό κ.ά.

Με τη νέα εποχή της ψηφιοποίησης της γνώσης, η αναζήτηση των πληροφοριών γίνεται ακόμη πιο εύκολη. Η ψηφιοποίηση που προσπαθεί να ολοκληρώσει η παγκόσμια κοινότητα, δεν είναι ακόμη έτοιμη, αλλά αργά ή γρήγορα θα ολοκληρωθεί. Έτσι, κάποια στιγμή στο μέλλον, όλες σχεδόν οι πληροφορίες της ανθρωπότητας (π.χ. γραπτά, χειρόγραφα, βιβλία, περιοδικά κ.ά.), θα υπάρχουν σε ψηφιακή μορφή. Ωστόσο, η αποθήκευση της πληροφορίας δεν πρέπει να αντικατασταθεί με τη συντήρηση των βιβλίων και των βιβλιοθηκών.

Το διάβασμα, λοιπόν, αποτελεί βασικό ανθρώπινο δικαίωμα και δεν μπορούμε να το στερήσουμε από κανέναν. Όπως λέει και ο Νικηφόρος Βρεττάκος: «Το βιβλίο είναι ένα ανοιχτό παράθυρο στον κόσμο».

*βιβλιοθηκονόμος OAK library@oac.gr

Ξεκινώντας πριν λίγα χρόνια μια ιστορική έρευνα σίγουρα δεν θα μπορούσα να φανταστώ ούτε στο ελάχιστο την εξέλιξη που θα είχε στα στενά όρια της ελληνικής πραγματικότητας αυτή η προσπάθεια. Πίστευα -αφελέστατα όπως αποδείχθηκε- πως η διάσωση της ιστορικής μνήμης με οποιαδήποτε μορφή της, αποτελούσε προτεραιότητα. Ιδίως κατά τους χαλεπούς καιρούς που διανύουμε όπου η ιστορία μας παραχαράσσεται και αποτελεί βορά των επιτήδειων πίσω από κλεισμένες θύρες αλλά και ορθάνοιχτες συναλλαγές.

ΕΙΡΗΝΗ
ΚΑΛΑΪΤΖΑΚΗ

Αναζητώντας το Αρχείο του Ιτζεδίν στην Ελλάδα του σήμερα...

ειτινάζοντας χωροταξικά και με μίαν ευαισθησία που πολλές φορές φτάνει στα όρια της υπερβολής, αποφάσισα να ερευνήσω και να προβάλω την ιστορία ενός από τα σημαντικότερα μνημεία του κόλπου της Σούδας, του φρουρίου Ιτζεδίν γνωστό και ως "Εγκληματικές Φυλακές Καλαμίου". Ενός μνημείου που η πολυτάραχη ζωή του πλησιάζει τον ενάμισι αιώνα, ξεκινώντας να διαγράφει πορεία τα μαύρα χρόνια της τούρκικης σκλαβιάς, αφήνοντας συνάμα ανεξίτηλα ίχνη στη νεότερη και τη σύγχρονη ιστορία. Κατά τη διάρκεια της έρευνας βρήκα συμμάχους και αρωγούς πολλούς συμπολίτες αλλά και τον ίδιο τον Δήμο Χανίων με τον τοπικό σύμβουλο της Απέρας κ. Γιάννη Μιχελιουδάκη ο οποίος ενδιαφέρεται επίσης για την αποκατάσταση και την ανάδειξή του. Το τελευταίο διάστημα προστέθηκαν και δύο φοιτήτριες του Πολυτεχνείου Κρήτης, οι οποίες εκπονώντας την μεταπτυχιακή τους εργασία, στοχεύουν και εκείνες να προχωρήσουν ένα βήμα παραέρα τις όλες προσπάθειες.

Κατά τη διάρκεια των ερευνών και της αναζήτησης ιστορικών στοιχείων υπήρξε η ανάγκη ανεπίσημης αναζήτησης και γιατί όχι εξεύρεσης του αρχείου των φυλακών. Εκείνων δηλαδή των στοιχείων που θα έδιναν πολύ σημαντικές πληροφορίες για την δεύτερη χρήση του μνημείου από την εποχή του Ελευθερίου Βενιζέλου και εντεύθεν. Ενός αρχείου που εξ' αρχής εντασσόταν στα ευαίσθητα προσωπικά δεδομένα αφού μεταξύ των ποινικών κρατουμένων και των στοιχείων που τους αφορούσαν, συγκαταλεγόταν και το αρχείο των πολιτικών κρατουμένων που διάβηκαν τη βαριά σιδερένια πόρτα της φυλακής τις "δύσκολες" - ιστορικά- περιόδους της Ελλάδας (δικτατορία του Παγκάλου, Εμφύλιος, δικτατορία του Παπαδόπουλου). Και βέβαια όλων εκείνων των υπάρξεων που εκτελέστηκαν δικαίως ή αδικώς στον χώρο του σημερινού νεκροταφείου του Καλαμίου. Ως εκ τούτου η οποιαδήποτε προσπάθεια φάνταζε δύσκολη και τολμώ να πω και απαγορευτική. Δεν ξέρω αν η κίνησή μου ήταν σωστή ή λανθασμένη, εκείνο

όμως που σίγουρα μου άφησε ήταν μια απογοήτευση για τον τρόπο που η σύγχρονη Ελλάδα, μέσα από τους επίσημους αλλά και τους ανεπίσημους φορείς της, αντιμετωπίζει την ιστορία της και κατ' επέκταση το ίδιο της το μέλλον.

Η διαδρομή αναζήτησης ξεκίνησε πριν ενάμισι χρόνο από το Ιστορικό Αρχείο Κρήτης και τον τότε προϊστάμενό του κ. Φουρναράκη που οφείλω να ομολογήσω πως αγάλιασε την προσπάθεια χωρίς όμως δυστυχώς το αρχείο των φυλακών να βρίσκεται στην υπηρεσία του όπως όλοι πιθανολογούσαμε.

Ακολούθησε μια αλυσιδωτή αναζήτηση σε δημόσιες υπηρεσίες ξεκινώντας από τις όμορες φυλακές. Φυλακές Αλικαρνασσού στο Ηράκλειο, φυλακές Αγιάς στα Χανιά, πρώην δικαστικές φυλακές Χανίων και πάλι πίσω φυλακές Αγιάς. Οι απαντήσεις άλλοτε αρνητικές και άλλοτε ουδέτερες. Η απογοήτευση δεν άργησε να δώσει τα πρώτα σημάδια αλλά ταυτόχρονα φούντωσε το πείσμα. Εν τω μεταξύ η έρευνα σε άλλο επίπεδο συνεχιζόταν και η επικοινωνία ξεπέρασε πια τα όρια της Κρήτης.

Επόμενος σταθμός τα Γενικά Αρχεία του Κράτους στην Αθήνα. Λυπηρή η απάντησή τους αφού με παρέπεμψαν στο Ιστορικό Αρχείο στο Ηράκλειο μη γνωρίζοντας σαν προϋσταμένη αρχή πως η έδρα αλλά και η υπηρεσία βρίσκονται στα Χανιά. Επεισοδιακή εκείνη η επικοινωνία δίχως κανένα αποτέλεσμα.

Ακολουθεί επαφή με το Υπουργείο Δικαιοσύνης. Συνομιλία με τουλάχιστον τέσσερις διαφορετικούς υπαλλήλους ξεκινώντας από τον θυρωρό καθώς εκεί με παρέπεμψαν για αρχή. Σκέφτηκα πως θα έπρεπε να αναθεωρήσω το επίπεδο της νοημοσύνης μου αλλά ήρθε κάτι πιο δυνατό να ανατρέψει την αμφισβήτησή μου. Αφού τελικά έφτασα στον αρμόδιο υπάλληλο, εκείνος με άφησε άφωνη λέγοντάς μου με αφοπλιστική ειλικρίνεια... «μας τηλεφωνήσατε και νομίζετε τώρα εσείς πως εμείς ξέρουμε;» Με παραπέμπει ευγενέστατα στις φυλακές Κορυδαλλού και με αποχαιρετά.

Στιγμιαία αμφισβήτησα την ελευθερία μου ευρισκόμενη σε σύγχυση αλλά την επόμενη μέρα συνέχισα ακάθεκτη.

Νέο τηλεφώνημα στις φυλακές Κορυδαλλού. Η υπάλληλος καθόλου συνεργάσιμη. Απαιτεί γραπτό αίτημα και αν τελικά το αποδεχτούν. Όπως μου εξήγησε, ήταν ιδιαίτερα δύσκολο να κατέβουν να ψάχνουν στα αρχεία τους και στις αποθήκες τους για κάτι που δεν γνώριζαν αν τελικά είχαν. Ο απόλυτος παραλογισμός.

Σε αυτό το σημείο οι επιλογές μου εξαντλήθηκαν όπως και οι πιθανότητες να βρω το αρχείο. Σε μια απέλπιδα προσπάθεια, αρνούμενη να παραιτηθώ οριστικά, επικοινωνώ με τα τοπικά γραφεία του ΚΚΕ, σε Ρέθυμνο και Χανιά, αναζητώντας... τι άραγε. Συναντώ πρόθυμους ανθρώπους χωρίς όμως και πάλι κάποιο ουσιαστικό αποτέλεσμα.

Σε όλη αυτή τη διαδρομή υπήρξε επαφή με τους πάντα συνεργάσιμους ανθρώπους του Ιδρύματος Ερευνών και Μελετών "Ελευθέριος Κ. Βενιζέλος" και τον γενικό διευθυντή του κ. Παπαδάκη, λόγω της φυλάκισης του Βενιζέλου στο Ιτζεδίν, οι οποίοι όμως δεν γνώριζαν κάτι για το αρχείο.

Αξίζει να σημειωθεί πως σε κάθε τηλεφωνική ή φυσική επικοινωνία -έγγραφο ή προφορική- με αρμόδιους και αναρμόδιους, προηγούνταν διαπιστευτήρια και πλήρη "εξομολόγηση" για το ποιος, το πού, το τι και το γιατί. Μια ψυχοφθόρα διαδικασία ικανή να αποτρέψει κάθε συνέχεια.

Με τούτα και με τα άλλα, το αρχείο των φυλακών του Ιτζεδίν "εξαφανισμένο" από το φως του ήλιου συνεχίζει να αποτελεί μεγάλο αίνιγμα και να κρατάει στους φθαρμένους φακέλους του πολύτιμα ψήγματα ιστορίας, όχι μόνο του τόπου αλλά και μιας ολόκληρης Ελλάδας. Αποκαλύπτοντάς μας για άλλη μια φορά τον τρόπο που λειτουργεί αυτή η χώρα και οι θεσμοί της. Γιατί είναι πιο επικίνδυνο και οδυνηρό να παλεύεις με τους ίδιους σου τους δαίμονες παρά με τους εχθρούς σου.

Οι πρώτες ιατρικές πρακτικές χαράχθηκαν στους βράχους, από την εποχή που ο άνθρωπος ζούσε στις σπηλιές. Ο δρόμος που ακολούθησε η ιατρική στο πέρασμα του χρόνου, είναι γεμάτος από εκπληκτικές ιστορίες απάτης, πάθους ή και λάθους...

ΓΙΑΝΝΗΣ ΣΤΕΦΑΝΟΓΙΑΝΝΗΣ

Ιστορία της Ιατρικής: ένα απίθανο ταξίδι στον χρόνο

Σαν Φρανσίσκο ΗΠΑ, 1905, επιδημία πανώλης (πανούκλας). Οι γιατροί, μέσα στην άγνοιά τους, προσπαθούσαν να προστατευτούν από τη θανατηφόρα νόσο με αυτοσχέδιες στολές και μάσκες με τεράστια ράμφη, μέσα στα οποία τοποθετούσαν αρωματικά φυτά για τις δυσάρεστες οσμές της σήψης...

Ο Ρόμπερτ Λίστον, ένας Σκωτσέζος γιατρός το 1847, πραγματοποιώντας επίδειξη ταχύτητας, ακρωτηρίασε το πόδι ενός ασθενή σε 2,5 λεπτά. Στη βιασύνη του, όμως, έκοψε κατά λάθος και τα δάκτυλα του βοηθού του, ενώ τόσο ο ασθενής όσο και ο βοηθός πέθαναν από γάγγραινα, λόγω μόλυνσης των τραυμάτων. Επίσης, πέθανε από το φόβο του, λόγω σοκ, ένας θεατής, οπότε η επέμβαση γράφτηκε στην ιστορία ως η μοναδική στα χρονικά με 300% θνησιμότητα...

Η Λίνα Μεντίνα, που γεννήθηκε το 1933, είναι μια γυναίκα από τη Λίμα του Περού, που κατεγράφη το 1939 ως η μικρότερη μητέρα που υπήρξε ποτέ, αφού γέννησε επιβεβαιωμένα σε ηλικία 5 ετών, 7 μηνών και 17 ημερών. Σήμερα η Λίνα είναι 83 ετών και ο γιός της 78 ετών...

Το 1885 οι σταγόνες κοκαΐνης διαφημιζονταν για την ανακούφιση του πονόδοντου. 130 χρόνια αργότερα η κοκαΐνη όχι μόνο δεν θεραπεύει, αλλά προκαλεί ανεπίπτο πόνο στους χρήστες της και την κοινωνία...

Συσκευή του 1878 για τη θεραπεία της σκολίωσης της σπονδυλικής στήλης, κατασκευασμένη από το διάσημο ορθοπεδικό της εποχής Dr Clark, την οποία οι ταλαιπωροί μικροί ασθενείς έπρεπε να υπομείνουν επί μήνες...

Μπουκάλι με αρσενικό, μιας ιδιαίτερα τοξικής ουσίας που χρησιμοποιήθηκε το 19ο και 20ο αιώνα για την εξόρυξη σιδήρου και άλλες βιομηχανικές χρήσεις, αλλά και για αντιμετώπιση ιατρικών προβλημάτων. Η δηλητηρίαση της δράση, όμως, έχει προκαλέσει και χιλιάδες αυτοκτονίες, ή και δολοφονίες, στο πέρασμα του χρόνου...

Διαφήμιση του 1890 για το θαυματουργό λάδι του Χάμλιν (Hamlin's Wizard Oil), μια αυτοσχέδια συνταγή που διαφημιζόταν ότι θεραπεύει αρχικά τις ρευματικές και αργότερα τις περισσότερες ασθένειες, όπως πνευμονία, καρκίνο, διφθερίτιδα, ωτίτιδα, πονόδοντο, πονοκέφαλο και πολλά άλλα. Αλλη μια απόδειξη ότι κορόιδα υπάρχουν σε όλες τις εποχές...

Διαφήμιση του γερμανικού φαρμακευτικού κολοσού BAYER, γύρω στο 1900, με "θαυματουργά φάρμακα" της εποχής: την ασπιρίνη που σώζει μέχρι σήμερα και την ηρωίνη που καταστρέφει μέχρι σήμερα...

BAYER
PHARMACEUTICAL PRODUCTS.

We are now sending to Physicians through out the United States literature and samples of

ASPIRIN

The substitute for the Salicylates, agreeable of taste, free from unpleasant after effects.

HEROIN

The Relative for Coughs,
HEROIN HYDROCHLORIDE
Its water-soluble salt.
You will have call for them. Order a supply from your Jobber.

Write for literature to
FARBENFABRIKEN OF ELBERFELD CO.
40 Stone Street, New York.

Camels Cigarettes

According to a recent Nationwide survey:

MORE DOCTORS SMOKE CAMELS THAN ANY OTHER CIGARETTE

Do you know how to get the most out of your Camels? Here's the answer: Buy them in the quantity of 100. It's the only way to get the most out of your Camels. Buy them in the quantity of 100. It's the only way to get the most out of your Camels. Buy them in the quantity of 100. It's the only way to get the most out of your Camels.

Το 1946 οι γιατροί στην Αμερική διαφήμιζαν γνωστή και διαχρονική μάρκα τσιγάρων. Σήμερα, οι γιατροί αν και ξέρουν πλέον την καταστρεπτική δράση τους, συνεχίζουν να τα καπνίζουν, αλλά δεν επιτρέπεται να τα διαφημίζουν...

Επιμέλεια:
ΣΑΚΗΣ ΚΟΥΒΑΤΟΣ
info@herb.gr

Βιότοπος - περιγραφή

Λατινική ονομασία του βοτάνου είναι *Viola odorata* (Ιον το εύοσμον) και ανήκει στην οικογένεια των Ιοειδών.

Φύεται σε όλη την Ευρώπη και είναι κοινό μέσα σε φράκτες, δενδρόκηπους και παρτέρια. Το συναντούμε με τις ονομασίες Μενεξέ, Βιόλα, Βιολέτα, Μανουσάκι, Γιούλι, Ιον το εύοσμο, Ίτισο.

Μενεξές

Είναι πολυετής πόα που το ύψος της κυμαίνεται από 5-15 εκατοστά, σε μορφή τούφας. Δεν έχει βλαστό αλλά παράγει πολλές παραφυάδες που έρχονται στο έδαφος, ριζοβολούν εύκολα και ανθίζουν τον επόμενο χρόνο. Ποδίσκοι λείοι. Φύλλα καρδιόσχημα χνουδωτά. Ανθη ιώδη και μερικές φορές λευκά ή ρόδινα, πολύ εύοσμα. Τα άνθη είναι ερμαφρόδιτα (έχουν και αρσενικά και θηλυκά όργανα) και γονιμοποιούνται από τις μέλισσες. Μερικές φορές διασταυρώνεται με άλλα είδη και παράγει υβρίδια. υπάρχουν περίπου 500 ποικιλίες του φυτού. Είναι βρώσιμο φυτό. Φύλλα και μπουμπούκια τρώγονται ωμά ή μαγειρεμένα. Τα νεαρά φύλλα έχουν μια πολύ ήπια γεύση, γίνονται όμως αρκετά σκληρά όταν μεγαλώνουν. Κάνουν μια πολύ καλή σαλάτα. Η ήπια γεύση τους επιτρέπει να χρησιμοποιούνται σε μεγάλες ποσότητες.

Ιστορικά στοιχεία

Ο Ιπποκράτης συνιστούσε τη χρήση του μενεξέ, οι θεραπευτικές ιδιότητες του οποίου ήταν γνωστές από την αρχαιότητα. Ο Διοσκουρίδης αναφέρει το βότανο ως Ιον το πορφυρού. Ο Θεόφραστος το ανέφερε ως Μέλαν Ιον και το κατέταξε στα στεφανωματικά άνθη. Άλλοι το αναφέρουν ως Μελά-νιον.

Οι αρχαίοι Έλληνες το εκτιμούσαν τόσο ώστε την Αθήνα την ονόμαζαν Ιοστέφανον όχι γιατί υπήρχαν πολλοί μενεξέδες, αλλά γιατί ήταν όμορφες σαν τα Ια. Στην Αθήνα καλλιεργούσαν τον φυτό από το 400 π.Χ.

Συστατικά - χαρακτήρας

Όλο το φυτό και ιδιαίτερα το ρίζωμα περιέχει σαπωνίνες, σαλικυλικό μινθύλιο, αλκαλοειδή, φλαβονοειδή, αιθέριο έλαιο αποτελούμενο από μία εύοσμη ένωση την ιρόνη. Επίσης το υπόγειο μέρος του φυτού περιέχει ένα αλκαλοειδές, την οδορατίνη. Τα σπέρματα του φυτού περιέχουν μία ουσία που ονομάζεται ιονίνη.

Ο Ομηρος αναφέρει ότι οι Αθηναίοι τα χρησιμοποιούσαν για να μετριάσουν το θυμό, ενώ ο Πλίνιος συνιστούσε γιρλάντα από μενεξέδες για την πρόληψη των πονοκεφάλων και της ζάλης.

Οι Ρωμαίοι έβαζαν στο κρασί τους μενεξέδες για το άρωμα τους και ο Οράτιος (65 έως 8 π.Χ) τους επέκρινε γιατί καλλιεργούσαν περισσότερο μενεξέδες παρά ελιές. Στη δεκαετία του '30 τα αέρια τμήματα του φυτού χρησιμοποιήθηκαν για τον καρκίνο του μαστού και των πνευμόνων και συμπεριλαμβάνονται ακόμη σε εναλλακτικές θεραπείες ιδιαίτερα μετά από χειρουργική επέμβαση για την πρόληψη δευτεροπαθών όγκων.

Το αιθέριο έλαιο του φυτού το χρησιμοποιούν πάρα πολλά χρόνια στην αρωματοποιία και την παρασκευή καλλυντικών. Το κύριο αρωματικό στοιχείο του φυτού η ιονίνη παρασκευάστηκε για πρώτη φορά συνθετικά το 1893 και έκτοτε μειώθηκε σημαντικά η καλλιέργεια του φυτού.

Στη Γαλλία το χρησιμοποιούν για την ανακούφιση από τους πονοκεφάλους

μετά από ξενύχτι και οινοποσία καθώς και σε κομπρέσες για το κεφάλι για πονοκεφάλους και ημικρανίες.

Ανθιση - συλλογή - χρησιμοποιούμενα μέρη

Ο μενεξές ανθίζει Μάρτιο, Απρίλιο και Μάιο και μερικές φορές ανθίζει ξανά το φθινόπωρο. Οι σπόροι ωριμάζουν από τον Απρίλιο μέχρι τον Ιούνιο.

Για θεραπευτικούς σκοπούς χρησιμοποιούνται οι ρίζες, τα φύλλα και τα άνθη του φυτού, τα οποία συλλέγουμε Μάρτιο και Απρίλιο. Οι ρίζες συλλέγονται επίσης Σεπτέμβριο και Οκτώβριο.

Θεραπευτικές ιδιότητες και ενδείξεις

Το βότανο δρα ως αποχρεμπτικό, εξομαλυντικό, αντιφλεγμονώδες, εφιδρωτικό, μαλακτικό, καθαρτικό, διουρητικό και αντινεοπλασματικό.

Τα άνθη και το ρίζωμα είναι αποχρεμπτικά, αντιβηχικά και εμετικά σε μεγάλη δόση. Οι σαπωνώδεις ουσίες διευκολύνουν την αποβολή των φλεμάτων και τον βήχα. Το αλκαλοειδές οδορατίνη είναι υποτασικό και το αλκαλοειδές βιολίνη προκαλεί ναυτία και εμετό.

Ο Μενεξές έχει χρησιμοποιηθεί εδώ και πάρα πολλά χρόνια για τη θεραπεία του βήχα και ιδιαίτερα για τη θεραπεία της βρογχίτιδας. Μπορεί ακόμη να χρησιμοποιηθεί για τη καταρροή του ανώτερου αναπνευστικού συστήματος.

Είναι ωφέλιμος σε δερματοπάθειες, όπως το έκζεμα και σε μια μακροπρόθεσμη αγωγή των ρευματισμών.

Η ήπια πρεμιστική του δράση του κάνει κατάλληλο για την αύπνια και το άγχος. Το έγχυμα του φυτού χρησιμοποιείται ακόμη για λοιμώξεις του στόματος και του λαιμού.

Δρα θετικά σε ουρικές λοιμώξεις. Τα φρέσκα φύλλα σε κατάπλασμα χρησιμοποιούνται για την ανακούφιση και επούλωση στις επώδυνες ραγάδες των θηλών του στήθους. Οι ρίζες έχουν πολύ ισχυρότερη αποχρεμπτική δράση από τα άλλα μέρη του φυτού, αλλά περιέχουν επίσης την βιολίνη και σε υψηλότερες δόσεις δρουν ως ισχυρό εμετικό και καθαρτικό.

Οι σπόροι έχουν ιδιότητες διουρητικές και καθαρτικές.

Η φήμη του Μενεξέ σαν αντικαρκινικού βοτάνου είναι παλιά. Παίζει σαφή ρόλο σε μια ολιστική προσέγγιση στη θεραπεία του καρκίνου. Στις αγροτικές περιοχές χρησιμοποιούν το Μενεξέ σαν καθαρτικό.

Στην ομοιοπαθητική συνιστούν το βάμμα του νεαρού φυτού για να καταπραυνθούν οι πόνοι των αυτιών, μερικές παθήσεις των ματιών και ο κοκίτης. Το ρίζωμα του μενεξέ είναι εμετικό και χρησιμοποιήθηκε μερικές φορές σε αντικατάσταση της ρίζας της Ιπεκακουάνας.

Στην κινέζικη ιατρική η ρίζα του βοτάνου χρησιμοποιείται σε οιδήματα και παρωτίτιδα.

Επίσης ο μενεξές μπορεί να βοηθήσει στο πρόβλημα του αλκοολισμού δημιουργώντας απέχθεια προς το ποτό. Αυτό γίνεται ως εξής. Ρίχνουμε ένα κουτάλι του φαγητού από το έγχυμα του φυτού σε μισό λίτρο ποτό στο οποίο υπάρχει εξάρτηση. Αυτή η μέθοδος προκαλεί έντονο εμετό και απέχθεια προς το ποτό. Η θεραπεία διαρκεί μερικές μέρες.

Παρασκευή και δοσολογία

Παρασκευάζεται ως έγχυμα. Ρίχνουμε ένα φλιτζάνι βραστό νερό σε μία κουταλιά του τσαγιού βότανο και το αφήνουμε σκεπασμένο 10-15 λεπτά. Σουρώνουμε και πίνουμε δύο φορές την ημέρα. Τα άνθη του γίνονται και σιρόπι.

Προφυλάξεις

Αποφεύγουμε τις πολύ υψηλές δόσεις του βοτάνου γιατί οι σαπωνίνες που περιέχει μπορεί να οδηγήσουν σε ναυτία και εμετό.

Υ.Γ: Όλα τα προηγούμενα άρθρα της στήλης μπορούμε να τα βρούμε στη διεύθυνση www.herb.gr.

Επίσης αν κάποιος φίλος αναγνώστης γνωρίζει οποιαδήποτε θεραπευτική ιδιότητα βοτάνου του τόπου μας που δεν είναι ευρέως γνωστή ή έχει κάποιο ερώτημα μπορεί να το απευθύνει στην ηλεκτρονική διεύθυνση skounatsos11@gmail.com